

К празднику Победы

В университете стали традиционными встречи с ветеранами Великой Отечественной войны, ветеранами труда, с теми, чье детство и юность выпали на время той страшной войны, с теми, кто восстанавливал страну в послевоенные годы.

Их становится все меньше - свидетелей Великой Отечественной. Но новые поколения свято хранят Память о героях былых времен.

5 мая в ЗКГУ им. М.Утемисова в теплой, домашней обстановке, за гостеприимным дастарханом наши уважаемые ветераны войны, труда отметили праздник Победы. Не всем удалось прийти, почтенный возраст приглашенных имеет свои законы.

Гости, в числе которых были участник Великой Отечественной войны Х.Ж.Суюншалиев, а также ветераны труда М.Ж.Жолдыкайырова, Г.М.Мулдашева, М.М.Фартушина и многие другие делились своими воспоминаниями, желая молодым поколениям педагогов, специалистов ценить мир, добросовестно трудиться и любить свою Родину.

Для гостей студентами и педагогами факультета культуры и искусств был дан концерт, на котором звучали песни военных лет и песни их молодости.

От профкома университета ветераны получили ценные подарки.

9 Мая, в День Победы, коллектив университета возложил цветы к Вечному огню.

Рухани жаңғыру

КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ - ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ НАЦИИ

26 мая в актовом зале ЗКГУ им. М.Утемисова прошла встреча студентов с ректором университета, доктором педагогических наук, профессором Асхатом Салимовичем Имангалиевым, посвященная обсуждению статьи Президента Республики Казахстан Нурсултана Абишевича Назарбаева «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». На встрече студенты заслушали лекцию профессора А.С.Имангалиева на тему «Качественное образование - основа конкурентоспособности нации».

Статья Президента стала новым шагом на пути развития нашего государства. И по словам А.С.Имангалиева, прежде всего проникнуться идеями данного обращения должна передовая молодежь, студенты, те, кому строить и жить в новых условиях, с обновленным сознанием.

-В связи с тем, что происходят политическая, экономическая реформы, появилась необходимость модернизации духовного сознания, модернизация всего нашего общества, - сказал, предвзялая лекцию, А.С.Имангалиев. - Наша цель - войти в 30-ку лучших стран мира. Для этого необходимо каждому гражданину, каждому из нас жить и осознавать по-новому.

Профессор А.С.Имангалиев обратил внимание на следующие строки статьи Президента: «...Особенность завтрашнего дня в том, что именно конкурентоспособность человека, а не наличие материальных ресурсов становится фактором успеха нации...»

В своей лекции ректор А.С.Имангалиев сказал:

-В соответствии с велением времени и согласно программным установкам Президента в данный период система образования в Казахстане претерпевает коренную модернизацию, в том числе и система высшего образования. Сегодня стало аксиомой, что только качественно подготовленные кадры обеспечат конкурентоспособность страны в будущем. Многие сделано в этой сфере за годы независимости, но именно сейчас наступает время, когда на основе наработанного за долгие годы потенциала и накопленного опыта, условий и возможностей, которые создает государство, нужно активно переходить к обеспечению нового уровня развития высшего образования.

Обращаясь к студентам, он особо подчеркнул необходимость самостоятельно получать знания:

- Одним из основных подходов в работе с молодежью должен стать культ знаний. Ведь только

хорошо образованное молодое поколение способно правильно воспринять и осознать те идеи и положения, о которых говорит лидер нации в своей программной статье по модернизации общественного сознания. Только всесторонне образованные граждане могут стать основой правового государства и гражданского общества, которые строит независимый Казахстан.

-Как вы думаете, что такое конкурентоспособность? Как вы, уважаемые студенты, понимаете конкурентоспособность? - задал вопрос залу, переведя лекцию в доверительную беседу с молодежью. Студенты живо откликнулись на возможность высказаться, выразить свое мнение первому руководителю старейшего вуза страны, в котором им посчастливилось учиться. Обстоятельные ответы на вопросы не просто заинтересовали ректора, более того, Асхат Салимович был приятно удивлен, насколько студенты живо восприняли, прониклись идеями президентского обращения. Молодежь показала готовность принять не только новые реалии, но и строить свою жизнь в соответствии с новыми требованиями. Свободные от застарелых стереотипов и комплексов, они свободно выражали мнение, рассказывали о планах, молодом видении мира и своего места в этом непростом, меняющемся мире.

Результаты проводимых в нашем университете социологических исследований свидетельствуют о том, что в студенческой среде ЗКГУ происходит укрепление казахстанской (гражданской) идентичности, что в определенной мере можно считать следствием проводимой со студентами воспитательной работы. В целом, стратегическая важность и масштабность программных установок Президента страны Н.А.Назарбаева по модернизации общественного сознания, глубоко воспринятая казахстанцами, уже начинает мобилизовать наше общество к системной и долговременной работе по их выполнению. На новом разломе эпох у Казахстана есть уникальный исторический шанс через обновление и новые идеи самим построить свое лучшее будущее. Статья Президента является руководством для нашей настоящей, сегодняшней работы. Будущее начинается уже сейчас. И оно, действительно, «творится в учебных аудиториях».

Жайдарлы жүздесу

Қарттарым - асыл қазынам

11 мамыр күні Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің жанындағы «Махамбет» мұражайында екінші дәрежелі «Отан соғысы», «Еңбек қызыл Ту», екі мәрте «Құрмет белгісі», «Құрмет ордендерінің», «Ерлігі үшін» және т. б. медальдарының иесі Мұқтар Әжіғұловпен тәрбиелік мәні зор сыр- сұхбат болып өтті.

Елбасымыздың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында қадап айтқан «ұлттық кодымызды» қалпына келтіру жолындағы бұл кездесу студент жастарға үлкен бағдар берді, «Ақыл айтып отырар ағаң болса, бастаған ісіңнен береке күт» деген сөздің жаны бар екенін санамызда жаңғыртты. Бұл аталы сөздің төркінін Мұқтар атамен кездесуден кейін тағы тереңірек түсінгендей болдық.

Мұқтар Әжіғұлов қазіргі Атырау облысы, Құрманғазы ауданында, кезінде Бөкей Ордасы ауданына қарасты Азғыр ауылында 1922 жылдың 1 мамырында дүниеге келген. Алдымен Азғырда білім алып, кейін жоғары сыныптарда Ордадағы Жөңгір хан негізін қалаған «қазақ даласындағы тұңғыш қазақша-орысша» білім беретін мектепте білімін жалғастырған. Мектепті 1941 жылы аяқтап, 1 жыл шамасында өзі білім алған Жөңгір мектебінде ұстаздық қызмет атқарған екен. Кейін, 1942 жылы майданға аттанған. Көп ұзамай Сталинград мағындағы қанды майданға тап болды. 1943 жылы Сталинградты азат ету үшін болған алапат соғыста ауыр жарақат алып, емделіп шыққан. Кейін әуелі Чкалов, сосын Ленинград қаласында радиотелеграфистер даярлайтын курста оқып, Калинин және 2-Приблтика майдандарында 6- гвардиялық дивизияда байланысшы болған. Солай, оқ пен оттың ортасынан өткен Мұқтар ата жеңіс күнін Каунас қаласында қарсы алған. 1945 жылы елге сержант шенімен оралып, ұстаздық қызметін жалғастырады. 40 жылдан астам лауазымды қызметтер атқарады. Қазір де Мұқтар ата төрт бірдей ұл-қызынан 7 немере, 7 шөбере сүйіп отырған бақытты ата.

Кездесуді университетіміздің тәрбие жөніндегі проректоры Түймеш Малбағарқызы бастады. Сөз басында Түймеш

Малбағарқызы Мұқтар атаға бейбіт күніміз үшін алғыс айтып, өмір жолының тәрбиеге толы үлкен дария теңіз екенін ерекше атап өтті. Мәдениет және өнер факультетінің белсенді студенті кездесуге арнап «Ағаларым» әнін арнады. Әннен соң кеш Мұқтар атаның шәкірттері, жерлес бауырлары сөз алып, 1 мамыр күні 95 жасқа келген мерейлі жасымен құттықтап, жылы лебіздерін білдірді. Кейін Мұқтар ағаның өзі сөз алып, жас буын студент жастарға ақ ниетімен жарылып өмірден көрген құпия-сырларымен бөлісті. Әңгімесінің қызық өрбігені соншалық, студенттер атаға сұрақ қоюға кезекке тұрды деуге болады. Сұрақтар әр түрлі тақырыпта болды, бала тәрбиесінің жүйелі принципінен басталып, атаның оқыған қызықты кітаптары, тіпті, жақсы жар тандаудың құпиялары да айтылды. Мұқтар атаның өмір жолы қандай сұрапыл жылдары өтсе де, ата адал адам бола білген, балаларын қалай тәрбиелеген!... Кездесуден шыққан әр адам үлгілі отбасының формуласын ұғып кетті десек, артық айтқандық болмас!

Кездесу соңында университетіміздің ректораты атынан Мұқтар атаға алғыс айтылып, шапан жауып, сый-сияпат көрсетілді. Ата бізбен кездесіп бір марқайып, бір жасарып қалғанын айтып қуанып қалды. Бөрімізге бата беріп, елімізге, Елбасыға амандық тіледі.

Біз үшін, біздің бейбіт өміріміз үшін сұрапыл соғысқа қатысқан, соғыстан соң да елі үшін аянбай тер төккен Мұқтар Әжіғұловтай аталарымыз аман болсын! Бейбіт өмір жасасын! Еліміз аман болсын!

Айдана ДУЗБАСОВА,
07303-Тарих

Аккредитация – 2017 в ЗКГУ им. М.Утемисова

Экспертная комиссия (ВЭК) Независимого агентства аккредитации и рейтинга (НААР) по внешней оценке образовательных программ провела свою работу в ЗКГУ им. М.Утемисова.

С 3 по 5 мая экспертная комиссия под председательством к.э.н., доцента, проректора по учебным вопросам Казахской национальной консерватории им. Курмангазы А.Ш.Курмангалиевой провела работу по оценке пяти кластеров.

Оценивалось качество следующих образовательных программ: **1 кластер** - 5B010100-Дошкольное обучение и воспитание, 5B012300-Социальная педагогика и самопознание, 6M050300-Психология; **2 кластер** - 5B010600-Музыкальное образование, 5B040300-Вокальное искусство, 6M010600-Музыкальное образование; **3 кластер** - 5B010700-Изо и черчение, 5B042100-Декоративное искусство, 5B041700-Дизайн, 6M042100-Дизайн, **4 кластер** - 5B040900-Хореография, 5B040200-Инструментальное исполнительство, 5B040400-Традиционное музыкальное искусство; **5 кластер** - 5B090600-КДР, 6M090600-КДР, 5B091000-Библиотечное дело.

Целью визита ВЭК явилась оценка качества образовательных программ согласно стандартам и критериям специализированной аккредитации НААР и выработка рекомендаций для рассмотрения вопроса об аккредитации заявленных образовательных программ на Аккредитационном совете.

Оценка качества производилась посредством

интервьюирования, анкетирования обучающихся и преподавателей. Кроме работы с целевыми группами, состоялись беседы с обучающимися и преподавателями вуза, выпускниками и работодателями. Члены ВЭК посетили учебные занятия по образовательным программам, приняли участие в обзорной экскурсии по университету, познакомились с базами практик и базами кафедр.

Решение об аккредитации аккредитуемых образовательных программ будет принято на очередном заседании Аккредитационного совета НААР.

Тағы да жүлдемен оралған ЖАНСАЯ

2017 жылдың 19-20 мамыр күндері Ақтөбе қаласында Ақтөбе облысының 85 жылдығына арналған «Ақтөбе менің, еңселі, жырға қосамын мен сені» атты республикалық ақындар айтысы өтті.

Айтысқа Ринат Зайытов, Мұхтар Ниязов, Еркебұлан Қайназаров, Жансая Мусина, Мақсат Аханов, Аспанбек Шұғатаев, Нұрмат Мансұров, Мейірбек Сұлтанхан, Төлеген Жаманов, Дидар Қамиев, Рүстем Қайыртай, Қалижан Білдәшев, Аян Сейітов, Әсем Ереже, Ершат Қайболдин, Марат Ахметов, Данияр Алдабергенов, Дәурен Ақсақалов, Жәнібек Бейбіт, Әлихан Жақсылық сияқты ауызымен құс тістеген ең танымал жиырма ақын қатысты. Қазылар Алқасының шешімі бойынша бұл айтыста Бас жүлде 2 миллион теңге Төлеген Жамановтың қанжығасына байланды. Бас бейгені облыс әкімі Бердібек Сапарбаев өзі тапсырды. Ал, 1-орын 1,5 миллион теңге Ринат Зайытовқа, 2-орын 1 миллион теңге Оралдық ақын Жансая Мусинаға, 3-орын 500 мың теңге Дидар Қамиев пен Мақсат Аханов, Мейірбек Сұлтанханға бұйырды.

Сөз сайысын ҚР Еңбек сіңірген қайраткері, Айтыс ақындары мен жыршы, термешілердің Халықаралық Одағының басқарма төрағасы Жүрсін Ерман тізгіндеді. Айтысқа Ұлттық Ғылым Академиясының академигі, Еуразия ұлттық университетінің қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі Сейіт Қасқабасов, «Айқын» газетінің бас редакторы Нұрәли Жүсіп, белгілі ақын Несіпбек Айтов, көсемсөз шебері Мейірхан Ақдәулетұлы, ақын Ертай Ашықбаев, айтыскер ақын Серікзат Дүйсенғазылар қазылық етті.

Дүбірлі доданы «Нұр Отан» партиясы қолдап, Ақтөбе облысының әкімдігі мен Ақтөбе облысының тілдерді дамыту басқармасы ұйымдастырды.

18 мая был организован Международный научно-методический он-лайн семинар «Актуальные проблемы подготовки педагогических кадров в Казахстане и России». В семинаре приняли участие преподаватели кафедры «Педагогика и психология» ЗКГУ имени М.Утемисова» и Калмыцкого государственного университета имени Б.Б.Городовикова.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ОН-ЛАЙН СЕМИНАР

Модераторами мероприятия выступили: Адельбаева Н. А. - к.п.н., д.ист.н, доцент кафедры педагогики и психологии ЗКГУ им. М. Утемисова и Хазыкова Т. С. - к.п.н., доцент кафедры педагогики, председатель учебно-методического совета факультета педагогического образования и биологии Калмыцкого государственного университета имени Б.Б.Городовикова.

Во время он-лайн семинара были заслушаны доклады ученых из Западно-Казахстанского государственного университета им. М.Утемисова: к.п.н., д.ист.н, доцента кафедры педагогики и психологии Н.А.Адельбаевой по теме «Магистерские программы педагогического образования в вузе»; магистра, старшего преподавателя С.Ф.Баяканской - «Современная подготовка психологов в университете» и магистра, старшего преподавателя О.Н.Ерниязова - «Инновационные методы обучения студентов в вузе».

Также выступили ученые из Калмыцкого государственного университета имени Б.Б.Городовикова: к.п.н., доцент кафедры педагогики Т.С.Хазыкова по теме «Формирование методической компетентности преподавателя высшей школы: опыт работы факультета»; к.п.н., доцента кафедры педагогики Аппаева Я. Б., по теме «Участие будущих педагогов во Всероссийских студенческих олимпиадах как фактор повышения качества подготовки специалистов»; д.п.н., профессор кафедры психологии, декан факультета педагогического образования и биологии Кекеева З.О. - «Организация профориентации психологами Калмгосуниверситета в регионе».

В ходе работы семинара были заслушаны доклады, организована научная дискуссия, произошел обмен опытом, обсуждены вопросы международного сотрудничества между факультетами и кафедрами вузов, по результатам подведены итоги и приняты решения о дальнейшем взаимодействии. Мероприятие прошло на высоком научном уровне, явилось познавательным интересным и полезным для ППС и студентов.

С.Ф.БАЮКАНСКАЯ, И.Н.ЗОЛОТЫХ,
преподаватели кафедры педагогики и психологии

Учиться - в ЗКТУ

Полным ходом идет профориентационная работа, в которую вовлечены все кафедры университета по привлечению выпускников для учебы в нашем вузе.

Этой серьезной и трудоемкой работой руководят сотрудники центра довузовской подготовки. Регулярно в течение всего учебного года агитбригады преподавателей выезжали в школы районов ЗКО, а также на встречи с выпускниками школ Атырауской, Актюбинской областей. По программе «Серпін» преподаватели побывали в Южно-Казахстанской и Мангыстауской областях.

Для выпускников школ проводились различные мероприятия, в числе которых была встреча с руководителем института полиязычия, доктором Яном Ли, куда были приглашены одиннадцатиклассники городской СОШ Круглоозерного. Выпускники смогли пообщаться зарубежным ученым на английском языке, задать вопросы, касающиеся будущих профессий.

3 мая состоялись пробные ЕНТ для выпускников школ города и Зеленовского района. Преподаватели с целью агитации и ознакомления с образовательными программами нашего университета посещали школьные родительские собрания, приняли участие в празднике «Последний звонок».

Помимо привлечения абитуриентов в Казахстане наши сотрудники побывали странах ближнего зарубежья - Таджикистане, Кыргызстане и Узбекистане по программе «Дни образования в Казахстане» с презентацией выставки достижений нашего вуза.

Приемная комиссия для поступающих в ЗКТУ начинает свою

работу с 1 июня. По словам руководителя центра довузовской подготовки А.С.Аманбаева, агитационная работа будет продолжена в пунктах проведения ЕНТ в Мангыстау, Атырау и районах ЗКО.

-В этом году мы ожидаем поступающих в ЗКТУ на уровне 1500 студентов. Есть проблемы, поскольку повышены требования к абитуриентам при поступлении в вузы. В частности, пороговый бал по профильным предметам повышен с 7 до 15 баллов. Сроки приемов документов у выпускников колледжей и выпускников прошлых лет заканчивается 20 июня, раньше документы принимались до 9 июля, многие возможно не осведомлены о подобных изменениях. Могут опоздать. Есть риски в связи с изменением формата ЕНТ, многие школы не готовили своих выпускников к ЕНТ, как раньше, занятые подготовкой к итоговой аттестации. И как результат, на пробном тестировании многие выпускники показали низкие баллы, почти 40% тестируемых не прошли пороговый балл. Но есть в вводимых новшествах и положительные стороны. Для выпускников колледжей при поступлении на родственные специальности по новому формату включены предметы по программе колледжей. Увеличилось число грантов. Теперь помимо министерских образовательных грантов свои гранты представляют местные исполнительные органы, акиматы (областные и городские) для подготовки специалистов, необходимых нуждам регионов.

БІЛІМ ОРДАСЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ДЕНГЕЙДЕГІ КӨРМЕГЕГЕ ҚАТЫСУЫ

2017 жылдың 15 -23 мамыр аралығында Қырғызстан Республикасының Бішкек, Өзбекстан Республикасының Ташкент, Тәжікстан Республикасының Душанбе қалаларында өткен «Қазақстандық білім күндері» атты халықаралық көрмесіне университеттің ЖОО-ға дейінгі дайындық орталығының жетекшісі А.С.Аманбаев, осы бөлімнің әдіскері Е.Х.Жаксылыков, педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі, п.ғ.к. Ш.Т.Габдрахмановалар қатысты.

Шараның негізгі мақсаты - көршілес елдер арасындағы ынтымақтастықты, достықты нығайту, талапкерлерді еліміздің ЖОО-дағы мамандықтарына оқуға түсуге шақыру, университеттер арасындағы келісімшарттар бойынша студенттер алмастыру. Көрме жұмысына Қазақстан Республикасының 40-қа жуық жоғары оқу орындарының өкілдері қатысқан болатын. Көрмеге келген университеттің, колледждердің студенттері және ағымдағы жылдың бітіруші түлектері мен мұғалімдері, ата-аналары және жергілікті университет бітіруші түлектеріне университеттің қысқаша тарихы, дайындайтын бакалавриат және магистратура мамандықтары, студенттер мен магистранттарға жасалатын

жағдайдар туралы баяндалды. Олар да өз кезегінде өздерін қызықтырған сұрақтарды қойып, оларға толық жауаптар алды. Көрмеге қатысқан мектеп және колледж түлектеріне университет туралы арнайы дайындалған жарнамалық газет, флаерлер, университет буклеттері, университеттің байланыс құралдары көрсетілген визиткалар таратылды.

Көрме соңында түлектерді қызықтыру мақсатында еліміздің «Халықаралық бағдарламалар орталығы» АҚ өкілдері ұйымдастырған кішігірім ұтыс лотореясы өткізілді. Ұтыс билеттеріне әр түрлі сыйлықтар және Қазақстанның елордасы Астана қаласында өткізілетін «Экспо-2017» халықаралық көрмесіне тегін билет берілді.

Конкурс

Лучшие в инновациях

28 апреля комиссией были рассмотрены проекты, которые были отобраны после объявления в начале года конкурса по внедрению инновационных технологий обучения. При оценке проектов учитывались такие критерии использования инновационных методов обучения, как актуальность, оригинальность и научная новизна, реалистичность целей и задач и многое другое. Результатом внедрения проекта должно стать повышение качества знаний студентов, полученных при использовании инновационной технологий.

На заключительном этапе конкурса было презентовано 9 работ: «Аналитикалық геометрия пәні бойынша оқу-әдістемелік құрал» -преподаватели кафедры «Физика и математика» **Ж.С.Камкиева** и **Н.Н.Конырбаева**, «Использование облачных технологий в образовании» -преподаватели кафедры «Информатика» **С.М.Акимова** и **К.Т.Мукаев**, «Использование виртуальных лабораторных работ по биологическим дисциплинам» - преподаватель кафедры «Биология и экология» **Б.Ж.Джангазиева**, «Особенности методики проведения археологических раскопок на средневековых памятниках» - преподаватель кафедры «История РК» **М.Д.Калменов**, «Проведение практико-ориентированных занятий с использованием IT технологий при проведении занятий по специальности «Туризм»» - преподаватели кафедры «Экономика и менеджмент» **В.У.Чудрова** и **А.Н.Шарафутдинова**, «Видеобучение в учебном процессе с применением программы Camtasia Studio 8» - преподаватели кафедры «Экономика и менеджмент» **Г.И.Нестеренко**, **М.К.Нугманова** и **О.В.Черемухина**, «Мәдени-тынығу жұмысы мамандығының студенттеріне мультимедиялық технологияны қолдана отырып, білім берудің инновациялық әдісі» - преподаватель кафедры «Хореография и культурно-досуговая работа» **М.И.Исатаев**, «Обучение студентов изобразительного искусства и дизайна к проектированию объектов в художественной керамике» - преподаватель кафедры «Изобразительное искусство и дизайн» **Н.А.Хабадашев**, «Іс-шара жүргізушілерін жаңа бағытта дайындау курсы» - преподаватели кафедры «Хореография и культурно-досуговая работа» **А.А.Сундеткалиева** и **И.И.Искакова**.

По итогам заседания конкурсной комиссии победителем стал проект «Обучение студентов изобразительного искусства и дизайна к проектированию объектов в художественной керамике» преподавателя, магистра кафедры изобразительного искусства и дизайна, члена Евразийского союза дизайнеров Хабадашева Нурдаулета Аскаровича.

Н.А.Хабадашев представил презентацию о своей работе,

где полностью описал все моменты данного проекта, были представлены фото, видеоролики и работы студентов, занимающихся в научном кружке «Художественная керамика». Комиссией было рекомендовано продолжить работу по данному направлению и внедрить ее в учебный процесс.

II место занял проект «Использование облачных технологий в образовании» старшего преподавателя кафедры информатики Акимовой Сауле Муратовны, преподавателя, магистра кафедры информатики Мукаева Куаныша Тулегеновича.

Руководитель проекта ознакомил с преимуществами облачных технологий. На примере браузера Google были показаны практические моменты работы в данном браузере. По тематике данного проекта было рекомендовано в следующем учебном году провести обучающий семинар для ППС университета.

III место было присуждено проекту «Мәдени-тынығу жұмысы мамандығының студенттеріне мультимедиялық технологияны қолдана отырып, білім берудің инновациялық әдісі» старшего преподавателя, магистра кафедры хореография и культурно-досуговая работа Исатаева Мейрама Исатаевича.

Были показаны два видеоролика, которые были срежисированы и отсняты студентами. Имеется более 20 подобных видеоработ. Создавая такие видеоматериалы, студенты имеют возможность развивать не только режиссерские навыки, но и навыки монтажа. Было рекомендовано получить авторские права на отснятые видеоролики и работать дальше по данному направлению.

Призерам конкурса были вручены дипломы, участникам заключительного этапа - благодарственные письма. Работы всех участников конкурса будут напечатаны в ежегодном сборнике «Школа передового педагогического опыта». Поздравляем победителей и желаем им дальнейших успехов!

Центра организации и контроля учебного процесса

ЖАҢАЛЫҚТАР НОВОСТИ

■ 5 мая были подведены итоги Недели науки «Молодежь и наука», посвященная 85-летию ЗКТУ им. М.Утемисова.

В рамках Недели прошел конкурс на лучший студенческий научный кружок, в котором приняли участие 9 научных кружков естественно-географического факультета «Валеология және физиология» - руководитель Л.Н.Газизова, «Менделеев мұрасы» - руководитель М.М.Мукашева, «Геология және өлкетану» - руководитель ст. преподаватель Б.Х.Ходжанова; факультета истории, экономики и права «Круиз» - руководитель ст. преподаватель А.Ж.Акмалиева, «Қаржы сарапшысы» - руководитель к.э.н., ст. преподаватель Н.Г.Шамакова, «Археология» - руководитель к.и.н. РФ, преподаатель М.Д.Калменов, «Жас ғалым» - руководитель к.и.н., доцент А.С.Байбұлсинова; физико-математического факультета «Робототехника» - руководитель инженер-программист М.Кабиуллин, «Фотолюбитель», руководитель к.п.н., доцент А.Б.Медешова.

Работа кружков оценивалась жюри, в состав которого вошли ученые и преподаватели университета, по 5-балльной системе. Участники презентовали свои кружки, определили основные цели и задачи своей работы. Лучшими, по решению жюри, стали студенческий научный кружок «Археология» (3 место), «Фотолюбитель» (2 место) и первое место завоевал кружок под руководством А.С.Байбұлсиновой «Жас ғалым».

Все участники получили благодарственные письма.

-В университете активно действуют свыше 30 научных студенческих кружков. Не все приняли участие в конкурсе, и это большое упущение как организаторов, так и руководителей кружков. В целом конкурс показал широту круга научных интересов студентов, а также энтузиазм и увлеченность преподавателей в развитии студенческой науки, - сказал руководитель отдела науки и коммерциализации Э.Ж.Имашев.

■ 12 мая в ЗКТУ им. М.Утемисова состоялся семинар на тему «Проектный менеджмент» в рамках программы по созданию сакральной географии Казахстана, возрождению духовных святынь народа, о котором говорилось в программной статье Президента Нурсултана Назарбаева «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания».

В семинаре приняли участие преподаватели университета. Вводную лекцию обучающего семинара для преподавателей университета провела д.э.н. А.И.Гизатова.

Реалии требуют формирования общественного сознания, создания эталона современного казахстанца, говорится в статье Президента. Для этого необходимо научное, теоретическое обоснование положений статьи. С целью обучить преподавателей грамотно создавать проекты была создана рабочая группа, в которую вошли специалисты государственных органов, специалисты управления внутренней политики

■ 12 мая в г. Уральске на базе факультета истории, экономики и права состоялась международная конференция «Приграничное сотрудничество в ЕАЭС: резервы интенсификации диалога Западного Казахстана и Поволжья».

Организаторами выступили Фонд поддержки научных исследований «Мастерская евразийских идей», Информационно-аналитический центр «Евразия-Поволжье», Научно-образовательный центр изучения стран СНГ и Балтии Института истории и международных отношений СГУ им. Н.Г.Чернышевского, ЗКТУ им. М.Утемисова, кафедра регионоведения факультета международных отношений ЕНУ им. Л.Н.Гумилева. В работе мероприятия приняли участие представители экспертного сообщества России и Казахстана, общественные деятели ЗКО, представители власти и бизнес сообщества, СМИ.

■ 16 мая прошло заседание антикоррупционного комитета ЗКТУ им. М.Утемисова.

На заседании были заслушаны отчеты по антикоррупционной деятельности на факультете культуры и искусства, педагогическом и естественно-географическом факультетах. Было предложено усилить контроль за выполнением норм Кодекса чести студента. По словам председателя комитета А.С.Тасмагамбетова, «бесконтрольность порождает безответственность».

Членами комиссии был рассмотрен проект хартии вузов по антикоррупционной работе, внесены предложения и замечания. Было предложено направить деятельность на формирование единого сообщества, свободного от коррупции.

■ 26 мая на базе Университета «Туран» (г. Алматы) прошло совещание по вопросу внедрения подпроекта «Автоматизация учебного процесса», а также презентация проекта «One Life». В работе совещания принял участие руководитель центра информационных технологий Д.Г.Габдуллаев.

Как было показано на презентации, One Life - это система управления академическим процессом (СУАП), которая позволяет мониторить учебный процесс в университете, следить за успеваемостью каждого студента, а также дает полный отчет о состоянии академического процесса. В ней внедрены новые стандарты управления студентами, в корне меняется понятие «студент», где ему даны новые возможности и преимущества быть «студентом».

АДАМДАР СУДЫ ҚҰДЫҚТАН ІШЕДІ

Мен күнделікті өмірде, әр күн жұмысқа шықанда, бес қаруымды сайлап шығамын, өйткені дәл көздеп атамын, мерген болу үшін де шеберлік қажет қой, көздің қырағылығымен қоса құлақ ол меннің лакаторым. Тек мен мылтықпен емес, кәдімгі фотоаппаратпен атамын, менің объективімнің назарынан тылсым табиғат, қас қағым сәттер, тіпті ел басқарып, тізгінді қолға ұстаған шенеуніктер де, қазақтың маңдай алды ақын – жазушылары да тыс қалған емес.

Сондай бір оқиға есіме түсіп отырғаны... қазақтың Қадыры мен Қайрат Жұмағалиев екеуі өткен-кеткенді әңгіме қылып келеді.Сол кезде Қайрат Жұмағалиев: «Қадеке, мен сеннің барлық кітабыңды оқыдым. Мына жағдай «Ірімге» де кірмей қалыпты ғой, оны қалай жіберіп алдың»- деді.- Нені айтасың? Ол тыңдасам былай болған екен. Бірде Жазушылар

Одағында басылып шыққан кіттаптардың қаламақысын беріпті, көптеген ақын-жазушылар ақшаға қарық болған екен. Қайрат Жұмағалиев та өте көп мөлшерде ақша алған екен. Ең көбі Қадекеңде болып шығыпты. Айтуынша, оған үйден машина да келеді екен. Сол кезде Қадыр ақын күліп тұрып: -Жігіттер бәрің де қаламақы алдыңдар ғой, жақсы, ең көбі менікі екен сіздерді мықтап қонақ етейін, жүріңдер – деп өздеріннің үйреншікті жеріне келеді. Бірнеше үстелді қосып, дайашылар әп-сәтте жайнатып салады. Ас мәзірі керемет, шарап,коняк не керек бәрі бар. Қадыр ақын кассаның алдына келіп, ақшасын шығарып, төлеуге дайындалған кезде, Қайрат Жұмағалиев ағамыз:- пой –пой, шіркін, не деген кеңдік, не деген дархандық! Қадеке, сіз телегей теңізсіз ғой, ал біздер сіздің қасыңызда бір кішкентай құдықыыз ғой демей ме, сол кезде Қадекең:- О, міні теңіздің суына теңесеңдер оның суы ащы болады, адамдар суды теңізден емес, таза құдықтан ішеді, құдықтың суы таза әрі тұщы болды,сондықтан адамдар суды құдықтан ішеді дегенде, бәрі бір сәт тым-тырыс бола қалып, біраздан соң отырғандар күлкіге кенеліп, барлық жайылған дастархан ақшасын Қайрат Жұмағалиев төлеген екен.Бұл естелік әңгімені Қайрат ақын бірнеше отырыс-жиында қайталап айтып, Қадыр ақынның тапқырлығына тәнті қылған.

***Рафхат ХАЛЕЛОВ,**
фототілші, фотосуреттерді түсірген автор*

Бұл фотосуреттер әр жылдарда, қос алып ақындардың сағынышпен қауышу кездерінен түсірген сәттерім.

Көктегі періштем

Міне, биыл 7 жыл. Шаңырағымызға қара бұлт келіп, өмірдің ажал деген азабы бақытты күн кешіп жатқан отбасымыздың қабырғасын қайыстырып, арамыздағы қамқоршымызды, тірегімізді, әкемізді алып кеткелі - 7 жыл. Мөлдіреген көзімен әкем «Ақпатшам, мен өлі жазыламын» деп шашымнан сипағанда, бұрынғыша, балалық шағымдай, қыс болса, аяз ата жасап, жаз болса, анам мен інім бір команда, әкем екеуміз бір команда болып футбол ойнаймыз, әдеттегіше, папам төреші болады, біз мақал айтып, ән айтып жарысамыз деп ойлаушы едім. Бірақ, биыл 7 жыл 18 мамыр папамыздың туған күнін папасыз қарсы аламыз, мәйітіне барып, құран оқып, жалап қана қайтамыз. Құстың екі қанаты аман болғанда ғана қалықтап ұшатыны сияқты, бала да ата- анасы аман болса қалықтап ұшады, сынағы таусылмайтын қатал өмірде сынық қанатпен ұшып келеміз. Балалығым ғой, ауылда жүргенде папам келетін сияқты болып, жолға қарап жүретінмін, келмейтін, бірақ қорғап жүргенін білдіріп, үнемі түсіме енетін. Папам болғанда өмірдің осынша қатал екенін, кей адамдардың айуаннан жаман болатынын білмейтінмін, себебі, әкеміз бізді қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқыттырмай, көзінің қарашығындай қорғап өсірді. Папам кеткелі біраз нәрсе өзгерді, адамдардың, тума-туыс дегендердің көзқарасы, папа қалай кетті, біразы солай кетті. Тіпті, біз де өзгердік, сынық қанатпен ұшу қиын болса да оны да

үйрендік, тірегімізден ерте айрылғасын, бір-бірімізге тірек болуды үйрендік, барлығын өмір үйретті.

Әкем көктегі періштем болса, Аллаға шүкір, анам - жердегі періштем. Мен дүние есігін ашқанда «бұл қыз тірі қала ма, қалмай ма?»-деп ел шулағанда, папам ғана «менің қызым әлі бәрінен озады» деген екен, қазірде Інжудей болсын деп, қыздарының есімін «Інжу» деп қойған адамдар жетерлік. Тек мұның бәрін әкемнің көзі көрмегені ғана өкінішті. Тағдыр аяғымыздан шалып неше рет құлатса да, тік тұрып төтеп беріп келеміз. Алладан отбасымның осы уақытқа дейін тілекшісі болып, папамды жоқтатпай, қорғаштап жүрген жандардың амандығын тілеймін. Басымыз аман болса, бауырым екеуміздің алар асуымыз, шығар шыңымыз, бағындырар белесіміз өте көп.

***Инжу СЕМБИЕВА,**
педагогика және психология факультеті,
психология мамандығы 3- курс студенті, 06304-тобы*

БҰРЫНҒЫ АЙТЫС ПЕН ҚАЗІРГІ АЙТЫСТЫҢ АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ

Айтыс - ықылым заманнан бері осынау сайын даланы мекен еткен қазақ атты қасиетті халықтың айнымас серігі, ақылшысы, сарапшысы, өткір құралы. Сөз өнері - тапқырлық пен ұшқыр ой, көсемдік пен шешендік ұштасқан тіл, діл, ұлт мектебі. Өткірлік баспалдағы. Осы қасиеттің бәрін бойында сақтап, ғасырдан-ғасырға, заманнан заманға өзгермей өту мүмкін емес, өрине. Уақыт талабы, қоғам көзқарасының бедері айтысқа сіңіп, көрініс тауып отырады.

Сондықтан да, бұрынғы айтыс пен бүгінгі айтыстың айырмашылығы жер мен көктей. Жамбыл мен Құлмамбет, Біржан мен Сарадан қалған үздік айтыс үлгілері бүгінде ескерткішке айналған. Біржанның мәрттігі, Сараның сөзге тоқтаған тектілігі сол ескерткіште тұр. Оны көкірегінің көзі, санасының саңылауы барлар ғана аңғарар, арнайы бұрылып іздегендер ғана табарлықтай болып қалған. Онан бері айтыс зобалаң жылдарда елмен бірге қуғын-сүргін көріп, жойылып кете жаздап барып қайта оралды.

Бірақ, өзінің бұрынғы қара қылды қақ жарып айтып салатын өткірлігінен, тура жолдан таймайтын дала демократиясына,яғни, халыққа арқа сүйейтін сенімінен айрылып оралды. Жалтақтау, жасықтау болып оралды.

Айтыс өнеріне өлердей ғашық қазақ айтысты қайта өсірді. Қалтқысыз құрметпен, ардақтаумен, ақындарын әлпештеумен өсірді. Бір Қатимолла, бір Шолпан ... деп төбелеріне көтерді. Солар не айтады деп ауыздарына қарады. Ақындар да ақ пейілді көрерменнің сеніміне қарай өнерге қызмет етті. Ел аңсаған ізгілік, мәрттік биігінен тіл қатты.

Сол жылдардағы айтыстарда сөзге тоқтау, жолын беру, оралман ақынға атамекеннен төбәрікке домбырасын сыйлап жіберу немесе ат мінгізу сияқты мейірім шуақты көріністер жиі қайталанатын. Айтыс сөз мектебі ғана емес, ұлттық мінез брендіне тән сипатта болатын. Адалдық, табиғилық иісі аңқып

тұратын. Жанкүйер көрермен айтыстың шаршы алаңында қара терге түскен ақын үшін тақым қысып, бірге күйіп -пісетін. Қыз-келіншектен иба, жігіттерден ірілік пен өрелілік көріп тәнті болатын, анайы, дөкір сөз айтып қалған ақынды сол мезетте -ақ үнсіз қабағымен жасқап жіберетін патша көңілді көрермен. Солайша бірін-бірі тәрбиелейтін, бір бірліктен табылып, біте қайнасып дегендей, ұлы өнерді бірге дамытатын...

Бүгінгі айтыс - жаңа заманның жаңаша айтысы. Мінезі де, тілі де, талғамы да басқаша. Екпіні-дауыл, күші-жойқын, шабыты-тасқын, ғарыштық жылдамдықпен төгетін дарындар өсіп шықты. Естіп отырғандарын қорытып, сіңіруге үлгірмей, өң мен түстің арасында отырғандай күй кешеді тыңдаған жұрт. Шоуға айналған айтыстың ішкі-сыртқы келбеті өзгеріп, басқа арнамен кетіп барады, бірақ тірі өйтеуір. Қадірін кетіруге, аяқасты қылуға қаншама астыртын әрекеттер жасалса да, айтыстың Ел атты, халықтың мызғымас махаббаты атты қорғаушысы бар. Тек сол махаббатқа сызат түспесе болғаны. Ол үшін аса көп нәрсе де керек емес: ақындар өзара келісіп алып айтысуды қойса, құлқынға тәуелді болмаса, ел мүддесін есеп-қисапсыз, орнымен айта білсе, сыпайылықты анайылық, тапқырлықты құйтырқылық басып кетпесе, ақындар инку-батордың балапандарындай бір-бірінен аумап кетуден сақ болып, өздерінің тұлғалық имидждерін қалыптастырса. Бір-бірін қайталамай,әркім өз мақам, өз келбет, өз ұстанымымен танылса... Адал болса! Айтыс керуені үздік-создық алға тартып барады. Ол көштің ішінде мен де бармын, көрермен ретінде. Себебі, мен де айтыс сүйгіш, сөз өнеріне бас иген қазақ атты халықтың перзентімін.

***Алтынбек МЕРСАДЫКОВ,**
БҚО Төректі ауданы Төректі аудандық лингвистикалық гимназиясының 11-сынып оқушысы*

Ұстаз туралы толғаныс...

Талайларға шамшырақ болған ұлағатты ұстазымыз Серікқали Шарабасов дүниеден озғанымен, көңіліміз бен санамызда мәңгілік жарқын бейнесі сақталары анық. Ғалым ұстаз жайында естеліктер қанша жазылса да оның ешбіреуі де артық болмас.

Ұстаз жаратылысынан өзіне айтылғанның бәрін жете түсінген, көрген, естіген және аңғарған нәрселердің бәрін жадында жақсы сақтайтын, ешнәрсені ұмытпайтын алғыр да аңғарымпаз ақыл иесі мейлінше шешен, өнер-білімге құштар, аса қанағатшыл, жаны асқақ және ар-намысын ардақтайтын, жақындарына да, жат адамдарына да әділ, жұрттың бәріне жақсылық пен ізгілік көрсетіп, қорқыныш пен жасқану дегенді білмейтін батыл, ержүрек болуы керек және әділ де турашыл, жоғары мәдениетті де, салмақты, сыпайы да әдепті, кішіпейіл болуға, таза киініп, таза жүруге тиіс. Сол қасиеттер марқұм Ұлы Ұстазымыз Серікқали атамыздың бойынан іздесең, әп-сәтте табылары анық. Қашан да кеудесіндегі кесек еттің тазалығын ойлаған, артынан шүйіркелей ерген адал шәкірттерінің есінде ұлы ұстаз болып қала бермек. Дана тұлғамыздың дара жолы шәкірттеріне үлгі боларлықтай. Ғылымды үйретіп, оны өмірге қолданбаған кісі – жерін айдап, дәнін сеппеген адамға ұқсас. Шын мәнінде, сабақ берушілер көп, ал шын ұстаздық ететіндер аз.

Академик Зейнолла Қабдолов дәстүрімен ұстаздықты биік ұстады. Ұлағатты ұстаздың дәрістері оның үлгі-өнегесін көкірегіне мықтап ұялатып, шәкірттерінің бойына дарытқан.

Үлкенмен, кішімен де араласып, Жүретін даңғылында дара басып Айып па айбыны асып тұрса егер де Жайықта Серікқали Шарабасов

Жарасып шашсыз басқа қасқа маңдай, Біреуге алынбайтын тас қамалдай. Ілмейсіз көзіңізге өкімдерді,

Білмейсіз сақтануды басқалардай... -деп ақын Ғайсағали Сейтақ жырлағандай, әділдіктің арашасы болған ұстаз есімі мәңгі жадымызда қала бермек. Шолпан Қыдырниязова апамыздың бір сөзінде: «Бүгінде Шарабасов деген атау иманшылық пен табаншылықтың, турашылық пен жан-жақты білімділіктің, ұлағатты ұстаздықтың жиынтығындай болып естіледі, ұғылады. Сондықтан да профессор Шарабасовқа анықтауыштың керегі жоқ. Өйткені ол – өз биігін бағындырған халықтың Серігі болып әлдеқашан жұртшылықтың жүрегінен орын алған азамат» - деген болатын. С.Шарабасов – студент-шәкірттерінің сүйікті ұстазы, данагөй ақылшысы. Жайықтың перзенті ұстаз Серікқали Шарабасов шекпенінен шыққанына әрбір шәкірті мақтанады деген ойдамын.

Мезгілсіз махаббат

«Сізге өтірік, маған шын» бұл жазғалы отырған әңгімем анамның өз аузынан естіген және жақын арада болған жағдайды сөз етеді.

Жылғадан ақан су секілді, керек жеріңе жүйткіп кеп апаратын транспорттың бірі – пойыз. Бірде анам сол пойызға отырып жайғасып алғаннан кейін, менен тек 2-3-ақ жас үлкендігі бар бозбала отыр екен. Найзағай жарқылдаған қара түнекпен, түпсіз терең мұхиттың астында қалғандай әсерде болған жан дүниесі алай-дүлей күй кешкендей ойға шомып отыр. Анамның «шайға кел, қарағым!»деген үнін естімеген ол, арайлап атқан таңның шапағатын көрмей, күннің ұясына батқанын ғана аңғарғандай...

Кейін анама «ала, айып етпейіз, өзімді жайсыз сезініп отырған едім»деген еді. Менің анамды өзінің анасындай жақын тартып, ішкі дүниесімен сыр бөліскен. Сұрай келе, ол дәл сол пойыздан бір нәзік жанмен танысып, болмашы ғана уақыт ішінде тіл табысып кеткен. Бойжеткен де пойыздан түсер алдында ұялы телефонының нөмірін беріпті, оған қалай ғашық болғанын аңғармай қалған бозбала таңның атысы мен кештің батысына дейін соны ойлаумен болған. Алайда, өзінің жанұясы бар, жақында ғана әке атанғанын айтып, «кеңесіңізді беріңізші» деп өтініпті. Өбден қиналғанын сезген анам: «Балам, жақында ғана әке атанған екенсің, құтты болсын! Бұл бақыт екінің біріне бұйыра бермейді. Сен енді өзіңнің тағдырыңа ғана емес, қос жанның өмірі үшін жауаптысың. Келіншегің сен үшін тумалары түгілі, ата-анасынан жырақ кетіп, жаныңнан табылып, сенің ұрпағыңды мына жарық дүниеге әкелу үшін өмір мен өлімнің арасында болды. Халін сұрамадым дейсің! Егер саған көңіл бөлмеген жағдайда, сен қандай күйде болар едің? Базбіреу үшін есінді кетірме! «Есті қыз етегін қымтап ұстар» - деген. Бейтаныс адамға ұялы телефон нөмірін бермеуі қажет еді. Өмірде ешкімнің көз жасына қалма! Сен келіншегіңмен бақытты боласың, мен оған сенемін, құлыным!» деп ақылын айтқан. Сол сөзді естіген соң, жаңбырдан кейін шыққан кемпірқосақ терізді нұрланып, келіншегімен ұялы телефон арқылы сөйлесіп, анам жарын кезінде қалай сүйгенін айтып, ендігі жерде отбасын бәрінен биік қоятынын жеткізген.

Қорыта келе, Ғ. Мүсірепов айтпақшы «адам – өз өмірінің суретшісі. Ол өмірді сырлап бояуға, оған ажар, түр беруге, оны әшекейлеп, өрнектеуге еңбек етеді» дегеніндей, айтқым келгені, анда-санда бір рет өзіңіздегі бардың ата-анаңның, жарыңның, перзентіңнің немесе баспана мен көлігіңнің, я бол-маса жұмысыңыздың бағасын білу үшін оны жоғалтып алдым деп ойлап көру «шүкір етуді» үйретеді, тәубеңе келтіреді.

Ақкенже БЕРКЕНОВА

ВЫБОР СПЕЦИАЛЬНОСТИ – ВЫБОР МЕСТА В ЖИЗНИ

На определенном этапе своей жизни, каждый школьник задается вопросом: «Какую же профессию мне выбрать?»

Выбор профессии – это довольно серьезный вопрос, к которому нужно подходить обдуманно, взвешивая все «за» и «против». Поэтому в таком нелегком выборе нужно расставить для себя приоритеты и проанализировать несколько факторов влияющих на ваш выбор.

Рассмотрим некоторые из таковых: в первую очередь, конечно же, нужно учитывать свои личные интересы, ведь выбрав неинтересную вам специальность, учеба будет в тягость, что ни к чему хорошему не приведет. Также следует честно, не лгая себе, сопоставить свои личностные качества с теми качествами, наличия которых требует выбранная вами профессия. Немаловажным фактором является изучение возможной жизненной перспективы, которая даст вам та или иная профессия в будущем. Ведь все мы знаем, что востребованность профессии - залог успеха.

Ни для кого не секрет, что востребованная специальность обеспечивает быстрое трудоустройство и хороший карьерный рост, чего мы все так хотим. Ни в коем случае нельзя делать выбор под влиянием своих товарищей (как бы за компанию, что-бы не отстать). Это, пожалуй, самая распространенная ошибка, которую совершают выпускники. Поэтому прежде чем выбрать ту же специальность что и ваш друг, подумайте! Ведь профессию мы выбираем по своему «вкусу» и «размеру» так же, как одежду и обувь. Еще одной из самых распространенных ошибок является придерживание бытующего мнения о престижности той или иной профессии. Конечно же, престижность профессии должна учитываться, но после учета ваших способностей и собственных интересов. Иначе вы лишь станете обладателем «модной», но не доставляющей никакого удовольствия специальности.

Увлечение только внешней стороной профессии пополнит ряд других ошибочных решений в выборе специальности. Следует учитывать тот факт, что за успешно проведенной операцией, стоит неимоверно кропотливый и ответственный труд врача. Или, например, за гениально поставленной пьесой на сцене театра стоит напряженный, будничны труд актеров. Поэтому не стоит обольщаться внешней «упаковкой» профессии.

Сегодня мы остановимся на такой специальности, как «финансы».

Начнем с того, кто же такой «финансист»?

Финансист – это человек, который отлично разбирается в тенденциях финансовых рынков, умеет грамотно анализировать риски, осуществлять прогноз изменений и успешно вкладывать деньги в различные проекты. Тут можно сразу выделить первый плюс данной профессии, так как умение грамотно распоряжаться деньгами пригодится вам в собственном бизнесе или даже в повседневной жизни. Эта профессия имеет востребованность не только в крупных компаниях, но и у частных лиц.

Например, в последнее время стало актуальным иметь личного консультанта по финансам. В особенности такими услугами пользуются те люди, которые торгуют на фондовых и валютных биржах, и готовы хорошо заплатить за качественную и полезную консультацию. Основное качество, без которого финансист никогда не станет успешным – острый аналитический ум. Он поможет принимать верные решения в экстремальных ситуациях, когда нужно сопоставить прошлый опыт с нынешним положением вещей. Специалист по финансам должен уметь делать умозаключения из малейших изменений, которые происходят в мире экономики и политики. Финансист должен быть всесторонне развитым и постоянно «кормить» свой интеллект: интересоваться событиями в мире и анализировать их, разбираться в политических течениях и нюансах законодательства. Те, кто нанимает на работу финансиста, фактически вверяют ему деньги и судьбу всей компании. Поэтому работать нужно предельно осторожно: до мелочей рассчитывать возможные риски. С другой стороны, финансист не должен препятствовать развитию компании, тормозить ее рост. Излишняя осторожность в делах хороша до определенного предела – пока не начинает мешать двигаться дальше. Поэтому специалист должен в какой-то степени уметь рисковать, однако идти только на разумный и оправданный риск.

Подводя итоги можно выделить преимущества и недостатки профессии.

Преимущества:
- многогранность специальности, можно подобрать место

работы во многих отраслях;

- опыт, полученный на работе, в дальнейшем пригодится для собственного бизнеса;

- интеллектуальная деятельность;

- достойная зарплата.

Недостатки:

- высокая конкуренция на рынке труда;

- низкая зарплата начинающих специалистов;

- зачастую, круглосуточная работа за компьютером;

- материальная ответственность;

- рутинная работа с цифрами надоедает.

Главным фактором, повлиявшим на мой выбор данной профессии, явилась востребованность специальности. Будучи выпускницей средне-общеобразовательной школы, я была уверена в том, что став хорошим специалистом в данной сфере, я буду востребована на рынке труда, так как без специалистов в данной области не может функционировать ни одна компания и ни одно предприятие не способно развиваться.

Камила КАРАБАЛКИНА,
студентка гр Ф 22, специальности 5В050900 Финансы

Из школы снова в школу... бизнеса

«Школа бизнеса» на факультете истории, экономики и права подготовила свой третий выпуск.

«Школа бизнеса» ЗКГУ им. М.Утемисова - это уникальный проект, который не имеет аналогов в Западном Казахстане. Наша школа обучает в соответствии с передовым опытом европейского образца, который соединил в себе выдающийся опыт всего мира и направлен на приобретение слушателями знаний, умений и навыков на практике. Особое внимание мы уделяем реальной действительности Казахстана, специфике и опыту бизнес-среды республики. Слушатели, окончившие программу нашей школы, защищают свой бизнес-проект и получают сертификат в области бизнес-образования.

«Школа бизнеса» дает возможность обучаться без отрыва от общеобразовательной школы, а также без лишних затрат, так как обучение проходит бесплатно.

Тренеры сделали все, чтобы наши слушатели в достаточной степени ощутили качество образования в ЗКГУ им. М. Утемисова. Любая наука без практики мертва. Передача богатейшего опыта сопровождается с выкладкой теоретического обоснования того или иного процесса. Связь практики и ее специализированного информационного сопровождения органично

оконтурены. Так, создается целостность обучения, формирующая у будущих бизнесменов видение перспектив на основе их детальной умственной проработки.

«Школа бизнеса» организована для выпускников и старшеклассников школ г. Уральска. За три года слушателями «Школы бизнеса» стали более 80 школьников. Здесь школьники получают знания по основам бизнеса, маркетингу, менеджменту, финансовой грамотности, праву, по программам развития предпринимательства. Выпускники «Школы бизнеса» учатся выбору «своей ниши в бизнесе», составлению бизнес-плана.

На «Ярмарке идей» представлено 7 бизнес-планов, которые в скором будущем станут реальным «стартапом».

Лучшие проекты представили Назарова Анастасия (школа №17) подготовила проект «Батутный центр», Решетников Максим и Залдин Алдияр (школа №17) предложили «Производство готовых жидкостей для электронных сигарет», Шапошникова Кристина (школа №17) мечтает открыть «White safe», Тайбекова Альбина (школа №6) представила проект «Салон «Барбершоп», а также другие интересные бизнес-планы.

Ваш будущий успех – начинается ЗДЕСЬ!!!

М.К. НУГМАНОВА,
заведующая кафедрой учета и финансов

Выпускники «воскресной» школы «Школа бизнеса» получили сертификаты за разработанные бизнес-проекты, апрель 2017 г.

ОЛИМПИАДАДАН ОЛЖАМЕН ОРАЛДЫ

Жыл сайын дәстүрлі түрде республикалық пәндік олимпиада оздырылады. Биыл алғаш рет біздің университеттің «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» мамандығы бойынша студенттер командасы Қарағанды қаласына барып келді. VIII республикалық пәндік олимпиадасында «Топтық бірлік пен ынтамақтастық» номинациясы бойынша шығармашылық қабілет танытқаны үшін III дәрежелі дипломмен марапатталды.

Команда құрамында Төреяхметова Жарқын топ басшысы болып ерекше көзге түсті. Ал «Әртістік қабілеті» номинациясы бойынша Қожабергенова Аяда бар өнерін ортаға салды. 2 курс студенттері Джақасова Алтынай және Кенжалы Айкүміс ерекше белсенділіктерін таңытты. Топ жетекшісі магистр Муқанова Нұржанат Ергенқызы. Махамбеттей баһадүр батырымыздың есімін танытып, университетіміздің айбынын асқақтатып келді. Еліміздің білім беру жүйесіндегі болашақ педагог кадрлардың жоғары біліктігін көрсетті. Қазіргі таңда жастарға білім алу мен білім беруде барлық жағдай толық қарастырылған. Солардың қатарында балабақша да бар. Соған орай бұл аталмыш студенттер балабақшаға арнайы барып, зерттеу жұмыстарын жүргізіп, білім берудің жаңашыл әдістерін үйренді. Қазіргі таңда «Балапан 2020» бағдарламасы кең етек жайып, балаларды жүз пайыз балабақшамен қамтамасыз ету жұмысы оң қарқын алу үстінде. Еліміздің мемлекеттік стандарты бойынша әрбір бала орта білім алуға міндетті. Соған орай барлық білім беру мекемесінде педагог кадрлардың жоғары тәжірибелі болуын міндет ету үстінде. Олардың қатарына болашақ тәрбиешілер де кіреді. Ал аталмыш төрт студент өздерін болашақ педагог ретінде дәлелдеп, республика көлемінде дәлелдеп келді. Олар ректорат және деканат тарапына шексіз алғыс білдіреді. Олардың қолдауы арқасында өздерін жақсы қырымен танытып, еліміздің, университетіміздің атын асқақтатып келді. Бұл қыздарға болашақта еңбектеріне жеміс, шығармашылықта жеңіс және еліміздің атын шығарар саналы педагог болуын тілеймін. Тәуелсіздігіміз баянды, жастарымыз жалынды болғай...

Аида ХАСАНОВА,
3-курс студенті

ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫ БҮГІНГІ ҰРПАҚ КӨЗІМЕН

Ұлы Отан соғысы халқымызға төнген ең ауыр күндер болды. Жалпы кеңес халқының ержүректілігі мен төзімділіктерін паш ететін атаулы күн тек қана соғыстың алғы шептерінде қайсарлықпен шайқас жүргізіп, ерліктің үлгісін көрсеткен ардагерлер үшін ғана емес, аға буын мен еліміздің жас жеткіншектері үшін де ұлық күн болмақ.

Шүйінші, халқым, шүйінші!
Шүйіншіге сүйінші!
Шаттан, ата-бабамыз,
Кек қайтарып фашистен,
Соғыс бітті жеңіспен,
Жеңдік жауды күресте
Жасалсын той-мереке

- деп, жыр маржанын селдеткен Т. Жароков атамыз айтпақшы, бұл мейрамды өздерінің қажырлы еңбегімен жеңістің дәмін сезінуімізге титтей болса да өз үлесін қосқан, тынымсыз жұмыс істеген тыл ардагерлері де тойлайды. Қаншама қыз-келіншектер көзінен жасы сорғалай жүріп төзімділікпен күткен, олардың орнын жоқтатпай аналар мен жұбайлары қара шаңырақтарын қалай маздата білген десеңізші?! Елі, жері үшін жанын пида еткен жандарды, туған жеріне оралмаған қаһарман ерлерді бүкіл ел болып еске түсіреді, өйткені бұл тарихта мәңгілік қалатын күн.

Екінші дүниежүзілік соғыстағы жеңіс Кеңес Одағына қымбатқа түсті. Айта кетсек, бұл Ұлы күнді бұрынғы кеңес одағын азат еткен Еуропа елдерінің көптеген қалаларының тұрғындары да тойлайды. 1418 күн мен түн бойы өз жері мен отаны үшін, ұрпақ үшін жан қилы соғыс жүріп жатты. Орыс пен украин, грузин мен тәжік, белорус пен қазақ бір күшке жиналған алынбас қамал болып жұмылды. Ұлы Отан соғысы кезінде Кеңес Одағының басқа халқымен бірге жауды талқандап, жеңіске жету жолында қазақ халқы да айтарлықтай өзіндік лайықты үлесін қосты десек те болады. Ел басына күн туған сәтте, ойланбастан жанын құ шүберекке түйген жауынгер халық болды. Көгендегі жер үшін құдды «қорқыныш» сезімін жүрегінен жұлып тастағандай. Осынау ерен ерлік қазіргі жастардың жадында ма екен? Біреуді атасынан немесе әкесінен, туған-туыстарынан айырған сұм соғысқа қазіргі ұрпақ көзімен үңілсек деп, бір топ студенттердің жүрекжарды сөздерімен, соғысқа қатысқан, нәм тыл жұмыстарында еңбек еткен ата-әжелерінің ерен еңбектері жайында сыр шертпек.

Сонау сұрапыл соғыс кезінде қатардағы әрбір жауынгерді ұрысқа қажетті барлық жабдықтармен қамтамасыз етіп, темір жолда, зауыттарда талмай-шаршамай елі үшін, жері үшін еңбек етіп, жеңіске өз үлесін қосқан жандар - тыл ардагерлері. Сондай мәртебеге, атаққа ие болып, қазіргі таңда еңбегінің жемісін, тәуелсіз еліміздің таңын атырып отырған тыл ардагері, менің аяулы әжем – Зейнешова Жаңыл Зейнешқызы.

Отан соғысының және Тыл жұмысының ардагерлері! Сіздердің Отан алдындағы ерен еңбектеріңіз ешқашан, еш уақытта ұмытылмақ емес!

Ұлы Отан соғысы басталған тұста Жаңыл әжем небәрі 10 жаста болатын, қаршадай балалығы енді басталып келе жатқан шақта, анасымен ілесіп тыл жұмысына араласып кетті. Қолынан келген шаруаны жасап, әжемнің еңбек жолы осылай басталып кеткен болатын. Әжем бір естелігінде бала кезімізде: «Әскерлерге анамыз сауған сүттерді таситынбыз, шикі сүтті бізге анамыз ішкізетін, соның арқасында ауырмайтынбыз. Түнгі уақытта ешкім үйіне қонбайды, барлығы бункерлерде, шұңқырларда түнеп шығатынбыз. Себебі, неміс әскері ауылдарды зеңбірекпен атқылайтын», - деген еді.

Кейін өсіп-өніп ер жетіп, екі елді жалғайтын темір жолда жұмыс атқарады, жұмыстың ауырлығына қарамастан Жаңыл әжем өзіне жүктелген міндетті адал, өрі нақты орындаған болатын. Қазірде жасы ұлғайып, еңбектің зейнетін көріп отырса да, өрі шаруаға араласып, ақылын айтып отырады. «Қарыны тоқтық, жұмысы жоқтық аздырар адам баласын» міне, әжемнің бар айтар ойы, өскелең ұрпаққа берер тәрбиесі осы Абай атамның бір-екі ауыз нақыл сөзімен жеткізуге болады.

Қазіргі таңда Жаңыл әжем зейнеттегі тыл ардагері. Немере, шөбере бағып отырған, аяулы жандардың бірі. Құрметті, Жаңыл әже! Ардақты Ұлы

Мейірман ЖАНҰЗАҚОВ,
02304-топ студенті

Атам 1910 жылы 10 қаңтарда туылған. Тек қана отбасын қорғау емес, Отанын қорғап, яки елімізге қара бұлт үйірілгенде төтеп берген қажымас қайсар ерлігіне тәнтімін.

Үлкендерден естуімше, 1942 жылдың басында соғысқа алынған. Айта кететін жайт, атамның басынан кешкен оқиғаны тілге тиек еткім келіп отыр. Бірде Мәскеу жанындағы Попов облысының ну тоғайдың артында командирі дзоттағы адамдардың бәрін дзотқа кіргізген-ді, ол солдаттардың құрамында, әрине, менің де атам болатын. Командирі кіргізген ну тоғайда, белгісіз жағдайда дзоттағы адамдардың бәрін қырып, өлімші еткен. Сол мезетте жер-көкке бірнәрсе гүрс етіп жарылып, шөлмектердің сынығы ұшқын болып кетіп, өкінішке орай сынық шөлмектің бірі Дүйсеғали атамның көзіне тиген. Содан оң жақ көзіне зақым келеді. Медбике сүйреп шығып, госпитальға түскен болатын, 1942 жылдың күзіне дейін сонда болып, жылдың аяғында елге жіберген. Міне, осындай жанқияр ерлік кез-келгеннің қолынан келе бермейді емес пе?! Мен атамның ұрпағынан болғанымна марқаймын. Өнегелі, бізге берер ұлағатты бастан кешірген

оқиғалары, қайтпас қайсар мінезі мен таусоғар ерліктерінің бір парасы ғана. Дана атамның дара жолына көз жүгіртсем, Дүйсеғали атам механизация мамандығын бітірген. Литейщик болып істеген және Кардонда тракторист болып қызмет атқарған. Малшы да болды. Өмірінің соңғы кездерінде почтада жұмыс істеген. Оның артынан ерген Боранбай, Биғайша, Нұрғайша, Аралбай, Қымбат,

Аманжол, Амангелді деген балалары бар. Атам 2002 жылы қарашаның 19 күні 92 жасында Кардон жерінде дүниеден озды.

Әрқашан жанұясы, Отаны үшін бәріне баратын, оң жақ жанарынан айырылса да еш қаймықпаған өршіл атам жайында бірер ауыз жазған шағын мақаламның өзі аздық етері сөзсіз. Бейбітшіліктің төтті күндері осы Ұлы Отан соғысының ардагерлерінің арқасында және өзінің еліне пайдасын тигізбек мақсатта тылда еңбек еткендердің арқасында деп білемін. Ең бастысы, қазіргі шуақты күндердің қадірін білейік, достар!

Арайлым САТҚАЛИЕВА,
02304-топ студенті

Менің әжем Көпболсынова Рузия 1935 жылы қазан айында Батыс Қазақстан облысы, Камен ауданы, Киров ауылында туып-өскен. Әкесі - Көпболсынов Рахымғали кедей-шаруаның баласы болған. Киров атындағы колхозда ферма меңгерушісі болып қызмет істеді. Анасы - Көпболсынова Анапия колхозда жұмыс істеген. Яғни, менің арғы ата-әжелерім.

Әжем 1943 жылы Киров атындағы мектептің 1-класына оқуға түсіп, 1953 жылы орта мектепті бітіріп шыққан. 1953-1954 оқу жылында Ақтөбе қаласындағы қыздар-мұғалімдер институтына оқуға түскен. Оны 1955жылы бітіріп, жағрафия пәнінің мұғалімі деген мамандыққа ие болған. 1955 жылғы оқу жылында Қазталов ауданы 7 жылдық мектебінде өз мамандығы бойынша қызмет еткен. Жастайынан бастап, соғысты көріп өскен қазақтың қарапайым қызы еді. Көптеген қиыншылықтарға қарамастан, өзінің халқына тынбастан еңбек етті. 1952-1956 жылдары тың игеруге зор үлесін қосқан. Ауыр жылдарға қарамастан, қазақ халқының қарапайым балалары білімсіз қалмасын деп, өзінің бар білгенін мектеп оқушыларына үйретіп, онымен қоса отбасын гүлдендіріп, қара шаңырақты биікке көтере білген. Қазақ халқы өзінің тәуелсіздігін алғанан кейін, Елбасымыз соғыста елі, жері үшін күрескен, қызмет еткен азамат пен азаматшаларды марапаттап, «тыл еңбеккері» деген медальді ұсынып, зейнетақы тағайындады. Менің әжем 1932-1933 жылдардағы ашаршылықты да, 1941-45 жылдары соғыстың

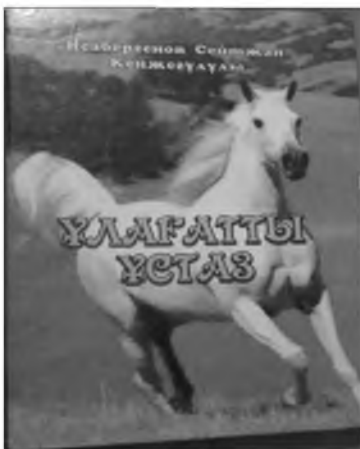
ызғар күндерін де бастан кешірген.

Бұл соғыс кімдерге қиыншылық әкелмеді десеңізші?! Көз алдында қаншама қазақтың намысын қорғайтын, тепсе, темір үзетін жігіттерін Ұлы Отан соғысына кеткенде, жылап қалған ақ маңдайлы кербез келіншектер рух бере білген. Отанын қорғаған азаматтарымызға шикізаттарды жіберуге ат- салысқан. Яғни тон пішіп, тері илеп, азық-түлік жинап, киім-кешектермен қамтамасыз еткен. Солардың бәріне менің әжем де өз үлесін қосқан. Осыншама тарихи оқиғаларды бастан кешірген менің әжемнің ешқашанда сағы сынбаған.

Біліктің күшімен, найзаның ұшымен өз халқын, елін, жерін қорғаған соғыс ардагерлеріміздің арқасында шаңырағы көкке көтерілген, айбатты да, айбарлы елге айналып отырмыз. Мен әжемді әрқашанда мақтан етемін, себебі, әрбір қазақтың қарагөз қыздары менің әжем секілді ешқашан мойымайтын, болаттай берік, темірдей төзімді, нәзік жан болғанына қарамай қара жұмысты атқара білген.

Назгүл АБДРАСИЛОВА,
Ия-15

Ой-парасаты биік, көкірегі ояу адамзат баласы соңынан жақсы із қалдыруды, халыққа шынайы қызмет етуді мақсат етеді. Әбу Нәсір бабамыз «Қара қылды қақ жарған – жақсылардың белгісі» деген еді бір насихатында. Сол айтқанындай, қазақ жерінде халқына адал, жауына қатал болған, ізгілік пен әділдікті ту қып ұстаған ерлер өткен. Солардың бірі – Ұлы Отан соғысының ардагері, ұлағатты ұстаз, атам - Исабергенев Кенжеғұл.

Атам 1922 жылы қаңтар айында Маңғыстау ауданы, Жыңғылды ауылында туған. Майданға 1942 жылы аттанып, Украина майданында 346-атқыштар полкі құрамында ұрыс қимылдарына қатысқан қатардағы жауынгер. 1944 жылы ауыр жараланып, елге оралған. Майданға шақырылмастан бұрын 1941-1942 жылдары Таушықтағы көмір шахтасында, 1944 жылдан және соғыстан кейін «Ұланақ» колхозы төрағасының орынбасары, Маңғыстау және Бейнеу аудандарының «Куйбышев», «Қызылтаң», «Қызыл әскер», «Тұрыш», Шетпедегі №2, 3 орта мектептерінде халыққа білім беру саласында ұстаздық қызметтерін атқарған.

«Осы бір байсалды ақсақалдың өнбойынан сабырлылық пен ойлылықтың нышаны айқын сезіліп тұратын. Қашанда орынсыз бір ауыз сөз сөйлемейтін, ретсіз бір қадам жасамайтын Кенжекең ақсақалдың келбетінен бекзаттылықтың бір белгісін аңғарғандай болатынмын. Ел ішіндегі жын-той, ас-садақаларда ол кісіге көпшіліктің әрқашан құрмет көрсетіп, өздерінен жоғары төрден орын ұсынып жататынын талай көргем» - деп атамның адамшылық болмысын сөз етеді ҚР Журналистер одағының мүшесі Рза Оңғарбай.

Атам «Жауынгерлік Қызыл Ту» орденімен, «1941-1945 ж.ж. Ұлы Отан соғысында Германияны жеңгені үшін», «1941-1945 жылдары Ұлы Отан соғысында ерлігі үшін», «Еңбектегі ерлігі үшін» медальдарымен, «Қазақ ССР халық ағарту ісінің озық қызметкері», «СССР халық ағарту ісінің үздігі» белгілерімен марапатталған. Өнегелі өмір

жолы көпке үлгі болған атам 1994 жылы қайтыс болған. Артында қалған алты ұл, үш қызы елге сыйлы, әр саланың білікті мамандары.

Бүгінде «Дала Макаренко» атамның ұстаздық, яғни атамның есімі Маңғыстау ауданының орталығы Шетпе селосындағы №3 орта мектептегі бастауыш сыныпқа, Тұрыш селосындағы орта мектепке берілді. Өзі тұрған үйіне ескерткіш тақта орнатылып, село ішінен көше атағы берілді.

Адамдық пен ерлікті ұран етіп, жарты ғасырға жуық өмірін ағартушылық жолына арнаған атамның өнегелі өмір жолы, ғибратты ғұмыры бүгінде біз үшін тұнып тұрған тарих, ескірімес естелік. Бір өкініштісі, атам туралы естеліктерді өз аузынан емес, кітаптан естіп, көзін көрген кісілер арқылы біліп жүргенім. Көзі тірі болғанда, қазір арамызда ақылдың кені болып отырар еді. Тек көңіл қуантатыны, ел үшін еткен еңбектері еленіп, көпке аян болып отырғаны. Болашақта мен де атамның есімін одан әрі таныта түсу үшін еңбектенсем деймін.

Айзанат КЕНЖЕҒҰЛ,
02304-топ студенті

«Ел басына күн туса, ер еткіпен су кешер» деген. Шын мәнінде, соғыс – адамзат үшін ең үрейлі, ең қорқынышты сөз. От кешіп, қан жұтқан соғыс салдарынан зардап шеккендер қаншама. Біз жеңістің оңай келмегенін білеміз, сондықтан да майдангерлеріміздің ұрыс жолындағы көрсеткен ерлігін мақтан етеміз және құрметтейміз. Жеңіске жету мақсатындағы батырлар ерлігі ұрпақтар ұмытпайтын ұлы парыз болмақ.

Ақкенже БЕРКЕНОВА

Сәтті сапар...

Қашанда білімді ұрпақ ізденіске, білуге, көруге құштар келеді. Университет қабырғасында тек қана сапалы білім ала қоймай, өз білімімізді шындау барысында жетекшілеріміздің қолдауымен көптеген факультетаралық, облыстық, аймақтық конференциялар мен жарыстардан қалыс қалмаймыз. Осындай сәтті сапарымыздың бірі 26 мамыр күні Атырау қаласында өткен «Алаш тағылымы және Тәуелсіздік» атты аймақтық ғылыми-практикалық конференцияға Байбұлсинова Альфия Сабырғалиқызының жетекшілігімен Қатарова Ырысгүл, Дүзбасова Айдана, Залмұқанова Альбина, Сертаева Гүлжан, Закиева Алия және мен қатысып қайттық. Бұл конференцияның негізгі мақсаты: XX ғасырдың басында құрылған «Алаш» партиясының Қазақстан тарихында алатын орны мен Алаш кемеңгерлерінің Қазақстанның егемендігі жолындағы күресі және қазақ елінің құқықтық мемлекет ретінде қалыптасуына қосқан үлесін анықтап, болашақ ұрпаққа насихаттау.

Шараға әр аймақтан (Ақтөбе, Маңғыстау, БҚО т.б.) қонақтар қатысты. Сапарымыздың негізгі бөлімі көне тарихи орындардың бірі, XIII ғасырда өмір сүрген Хан Ордалы Сарайшық қаласына жасалған экскурсия еді. Бізді Сарайшық мұражайының директоры Бердімұратов Молдаш ағай ерекше құрметпен күтіп алып, тарихи орындармен таныстырды. Қасым хан хандық құрған кезеңде саяси-экономикалық тұрғыда айрықша дамыған, ғылыми орталық болған Сарайшықта бүгінде «Хан ордалы Сарайшық» мұражайы өткеннің ұлағатын ұрпақ жадына сіңіруде айрықша рөл атқарып жатқындығын айқын байқадық. Бұл жерге кезінде Ұлы Жүз, Орта Жүз, Кіші Жүз толықтай мойындаған 12 әулие жерленген. Сондықтан, Атырау облысындағы бұл орын қасиетті жер деп аталады. Сарайшық жерінде жеті ханның сүйегі, бір ханның басы жатыр. Ескерткіш басындағы жеті тас жеті ханға арналып қойылған. Олар: Мөңке-Темір, Тоқтау (Тоқты), Жәнібек, Өмір - Оқас, Қасым хан, Ших Мамай, Жүсіп хан. Экскурсиямызды өрі қарай Сарайшық мұражайында жалғастырдық. Мұражай ішіне Сарайшық

қазбасынан шыққан тарихи жәдігерлер қойылған. XIV ғасырдағы Сарайшық қаласының макеті де жасақталған. Сарайшықтың көне орнын көргенімізге қатты қуанғанымызбен, ішімізді өкініш биледі. Хан Ордалы Сарайшықтың Жайық астына көз алдымызда кетіп бара жатқаны жанымызға батты. Ұзындығы 10 км, ені 8 км созылып жатқан шаһардан бүгінде оның 4/3 бөлігі түгелдей су астында қалған. Бүгінде бұл тарихи қалашыққа үкімет арнайы қаражат бөліп, шаһарлы орынның қалған орындарын сақтап қалуға күш жұмсап, «Ашық аспан астындағы мұражай» салу үшін қамданып жатқандығы көңілімізді жадыратып тастады. Сарайшық қалашығы - бұл өткеннің өмірі, бүгінгінің тарихы. Осындай тарихи орындарды қадірлеп, құнды жәдігер ретінде сақтап, келешек ұрапаққа аманаттау - сіз бен біздің міндетіміз!

Айеркем Байтұрсынова,
тарих, экономика және құқық факультеті,
Ист-31-топ студенті

Отклики к Посланию

Быть здоровым - значит быть успешным!

В своем Послании народу Казахстана от 30 января 2017 года Президент страны поставил стратегическую задачу – создать новую модель экономического роста, которая обеспечит глобальную конкурентоспособность страны. В условиях реформирования высшего образования приоритетным направлением в работе по физическому воспитанию является поддержание и укрепление здоровья студентов, формирование у них здорового образа жизни и потребности в физическом самосовершенствовании. Для решения поставленных задач каждый обучающийся должен научиться жить рационально с акцентом на достижение реальных целей, при этом с опорой на самообразование, а также на здоровый образ жизни. Необходимо постараться изыскать возможности, которые бы улучшили физическое, психическое, интеллектуальное здоровье студентов, что позволило бы им много и качественно работать. В связи с этим важнейшей задачей студентов является самостоятельное освоение физической культуры и спорта. Физическая культура должна стать необходимой потребностью каждого кто желает находиться в гуще глобальных событий. В итоге самостоятельные занятия физической культурой помогут решить следующие задачи:

- сформируют осознанную потребность в физической культуре, здоровьем и нравственном образе жизни;
- научат использовать физкультурно-оздоровительную деятельность для укрепления здоровья, достижения жизненных и профессиональных целей;
- всесторонне разовьют физические качества и обеспечат на этой основе крепкое здоровье и высокую работоспособность.

Чем крепче здоровье, тем продуктивнее обучение, иначе конечная цель обучения утрачивает подлинный смысл и ценность. Чтобы студенты успешно адаптировались к условиям учебных нагрузок, сохранили и укрепили здоровье за время обучения, им просто необходимо вести здоровый образ жизни и иметь регулярную оптимальную двигательную активность, что обеспечивается благодаря систематическим занятиям физическими упражнениями.

При организации самостоятельных занятий рекомендуем студенту придерживаться следующих принципов: принцип оздоровительной направленности, систематичности, рациональности физических нагрузок, уверенности в необходимости

занятий, врачебного контроля и самоконтроля. Всю работу по организации самостоятельных занятий необходимо построить на основе комфортности – приятных эмоций, физические упражнения должны доставлять только приятные ощущения (чувство «мышечной радости»). В самостоятельные занятия по физической культуре должны войти: утрення гигиеническая и производственная гимнастика, упражнения в течение учебного дня, тренировочные занятия, участие в спортивно-массовых и оздоровительных мероприятиях, прогулки перед сном, оздоровительная ходьба и бег, походы в выходные дни.

В комплексы утренней гигиенической гимнастики следует включать упражнения для всех групп мышц, упражнения на гибкость и дыхательные упражнения. Не рекомендуется выполнять упражнения статического характера, со значительными отягощениями, на выносливость (например, длительный бег до утомления). Сразу же после выполнения комплекса утренней гимнастики рекомендуется выполнить водные процедуры с учётом правил и принципов закаливания.

Упражнения в течение учебного дня выполняются в перерыве между учебными или самостоятельными занятиями. Такие упражнения предупреждают наступающее утомление, способствуют поддержанию высокой работоспособности в течение длительного времени без перенапряжения. Выполнения физических упражнений в течение 10-15 мин через каждые 1-1,5 ч работы оказывает вдвое больший стимулирующий эффект на улучшении работоспособности, чем пассивный отдых в два раза большей продолжительности.

Физические упражнения нужно проводить в хорошо проветренных помещениях. Очень полезно выполнять упражнения на открытом воздухе. Самостоятельные занятия можно проводить индивидуально или в группе. Групповая тренировка более эффективна, чем индивидуальная. Заниматься рекомендуется 2-5 раз в неделю по 1- 1,5 ч, заниматься менее 2 раз в неделю нецелесообразно, так как это не способствует повышению уровня тренированности организма. Лучшее время для тренировок - вторая половина дня, через 2-3 ч после обеда. Можно тренироваться и в другое время, но не раньше чем через 2 ч после приема пищи и не позднее, чем за час до приема пищи или отхода ко сну. Не рекомендуется тренироваться утром

Парақорлық пен жемқорлық – қоғам қасіреті

Әр оқу жылы студенттердің үлгерімдерімен қоса «Таза сессия» акциясы да талқылануы жағынан ауқымы кең тақырыптардың бірі болып табылады. Елбасы: «Мемлекет пен қоғам біртұтас майдан құрып жемқорлыққа қарсы шығуы тиіс. Жемқорлық – жай құқық бұзушылық емес. Ол мемлекеттің тиімділігіне деген сенімді сетінетеді және ұлттық қауіпсіздікке төнген тікелей қатер болып табылады»-деп атап көрсеткеніндей, мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша «Нұр Отан» партиясы 2015 – 2025 жылдарға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бағдарламасын әзірлеген болатын.

85 жылдық тарихы бар оқу ордамыз мұндай жаман әрекеттерден іргесін аулақ сала отырып, сапалы білім беру арқылы жоғары дәрежелі кадрларды әзірлеп, Қазақстанның көркеюіне өзіндік үлес қосып келеді. Қазіргі таңда бұл акция өзіне бекіткен міндеттерін жоғары дәрежеде орындауда. Мысалы, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комиссиясы мен әр сессия сайынғы бақылау комиссиясының атқарып жатқан жұмыстарын атап өтуге болады.

Бұл орайда жаратылыстану-география факультеті, химия мамандығының 1-курс студенті, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы құрылған комиссия мүшесі Айым Меңдіғалиева өз ойын былайша жеткізеді: «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған акция - таза сессияның бастауы. Бұл акция кішкене бастама арқылы үлкен жұмыстарды атқарып отыр. Оны сараптап көрсек, осы акция мен үшін 3 үлкен тармаққа, яғни оқытушыға – студент білімін шынайы бағалауға, екіншіден, студент құқығының сақталуына, үшіншіден, ата-анаға баласының білікті маман болып қалыптасуында көп пайдасын тигізіп келеді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы құрылған комиссия мүшелері ретінде 1-4- курстардың ішінен талданып, сүзгіден өткен, жауапкершілігі мол, өзіне артылған міндетті жоғары дәрежеде орындайтын студенттерді тағайындады. Осы бастама арқылы болашағымызды қазірден ойлап, адал өмір сүруді үйренсек, елімізге оразан пайдамыз тиер еді. Болашақ педагог ретінде айтарым, кез келген нәрсенің оңай жолын іздегенше, ауыр болса да адал жолымен жүрсек, бізден асқан маман болмас» деген пікірін білдірсе, Мәдениет және өнер факультетінің мәдени-тынығу жұмысы мамандығының 1-курс студенті Нурсултан Садиқов: «Парасыз өмір- болашаққа барар жарқын жол. Сондықтан, мен оны, әлбетте, қолдаймын. Біздің университетіміздің тарапынан да бұл акцияға зор қолдау көрсетілуде. Өйткені оқу орнымыздың көздеген мақсаты - сапалы біліммен қаруланған саналы маман әзірлеп, еліміздің рухы мен беделін көтеру. Студенттердің құқығын қорғау үшін барлық шаралар жасалып отыр. Біздің, жас ұрпақтың, тарапынан жасалатын іс анық та айқын. Ол – параны болдырмау, таза білімге қол жеткізу және университет атына кір келтірмеу», - деп өз пікірін білдірді.

Бірнеше жылдан кейін еліміздің бейнесі болатын – білімді жастар мен билік тұтқасын ұстар, адалдықты өміріне арқау, жүрегіне жалау еткен жастар өсіп-өну- де. Ал ол - білімді ұрпақтың болашаққа деген жарқын көрінісі мен адалдыққа деген абыройлы бейнесі. Осындай адамдар болашақ ата-ана ретінде жас буынды тәрбиелесе, мемлекет үшін ең құндысы - сол.

Сая ДҮЙСЕНБАЙ

сразу после сна натошак (в это время необходимо выполнять гигиеническую гимнастику). Тренировочные занятия должны носить комплексный характер, т.е. способствовать развитию всего множества физических качеств, а также укреплять здоровье и повышать общую работоспособность организма. Наиболее доступными и полезными средствами физической тренировки являются ходьба и бег на открытом воздухе. Перед тренировкой необходимо сделать короткую разминку. При определении физической нагрузки следует учитывать ЧСС (пульс). Пульс подсчитывается в процессе кратковременных остановок во время ходьбы и сразу после окончания тренировки.

Бег — наиболее эффективное средство укрепления здоровья и повышения уровня физической тренированности, а также укрепления сердечно-сосудистой системы. Индивидуальные самостоятельные занятия по ходьбе и бегу на лыжах можно проводить на стадионах или в парках в черте населенных пунктов.

Атлетическая гимнастика - это система физических упражнений, развивающих силу, в сочетании с разносторонней физической подготовкой. Занятия атлетической гимнастикой способствуют развитию силы, выносливости, ловкости, формируют гармоничное телосложение.

Согласно проводимым наблюдениям, студенты, ведущие активный образ жизни и регулярно занимающиеся физической культурой с целью поддержания здоровья и тонуса, имеют более крепкий иммунитет и реже болеют простудными и вирусными заболеваниями, редко жалуются на качество сна, более стрессоустойчивы и в целом имеют более позитивное мировосприятие. Важно отметить и такую закономерность – в результате улучшения физических показателей, наблюдается повышение уверенности в себе, укрепление силы воли. А эти качества, как известно, предотвращают появление или помогают бороться с вредными привычками, такими как курение, злоупотребление алкоголем или нездоровое питание. Старая истина «в здоровом теле-здоровый дух» приобретает особую актуальность в век компьютеризации и полной информационной доступности, когда от человека требуется проявление немалого больших сознательных усилий для преодоления статичного образа жизни и всестороннего саморазвития.

Л.И. ФЕДОРЧЕНКО,
старший преподаватель кафедры физического воспитания,
Г.И. ФЕДИНА,
преподаватель кафедры физического воспитания

«Махаббат қызық мол жылдар» спектаклі

М. Өтемісов атындағы мемлекеттік университетінде «Махаббат қызық мол жылдар» атты қойылым өткен болатын. Аталмыш спектакльдің режиссері, Жоғарғы оқу орнымыздың оқытушы-мистрі Индира Идиятқызымен сұхбат.

Индира Идиятқызының жалпы еңбек өтілі 26 жылды құрайды, іргелі оқу орнымыздың білікті ұстазы. «Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығында оқытушылық қызмет атқарып, «Сахна тілі», «Драма теориясы», «Қуыршақ театрының режиссурасы», «Киім тарихы», «Грим» деген пәндерден жас шәкірттерін машықтандырады және «Мұрагер» студенттік театрының жетекшісі.

- Біздің университетімізде өткен тамаша туынды **Ө. Нұршайықовтың «Махаббат қызық мол жылдар» романының желісінде спектакль көпшіліктің назарына ұсынылған еді. Бұл қойылымды сахналау кімнің бастамасы болған?**

Өзілхан Нұршайықовтың сонау 1970 жылдары жазылған шығармасы «Махаббат қызық мол жылдар» деп аталады, бұл екі жастың арасындағы кіршіксіз махаббаты туралы баяндалады. Роман қазақ оқырмандарының жастығының астына қойып, сүйіп оқитын кітабы бола білді. Міне, ғұмыр бойы берекесін бұзбай, ынтымағы жарасқан қос ғашықтың махаббаты кейінгі ұрпаққа үлгі боларлық әдемі роман, яки кітап болып жатталып жатыр.

Биылғы «Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының 4-курс студенті Айнамкөз Қуанышова қолымда ұстап жүрген осы «Махаббат қызық мол жылдар» кітабын көрген. Бұл студент дипломдық жұмысының жетекшісі ретінде мені таңдап, «Тәрбие - театр бастауы» деген тақырыпта дипломдық жұмысын қорғап жатыр. Кітапты алып кетіп, оқып, бірнеше күннен кейін маған алып келіп тұр. Тым жақсы етіп өз бетімен «инстинировка» жасаған, бірлесе отырып түзеттік, бірталай жерлерін қостық. Сахналадық, бірталай дайындық болды.

- Аталмыш спектакльдің негізгі идеясы мен мақсаты неде?

«Қыз өссе, елдің көркі» деп ұрандайтын ата-бабамыз қашанда қыз тәрбиесіне асқан жауапкершілікпен қараған. Қыз ар-намысын жоғары қойған, адамның қиялына бағынған. Заман қанша өзгерсе де, жаңалана берсе де «иманды қыз», «асыл жар», «аяулы ана» тақырыбы әр ғасырдың эпиграфы болып мәңгі қала береді. Сондықтан «Махаббат қызық мол жылдар» романының идеясы да, мақсаты да жастықтың, адалдықтың, адамгершіліктің алтын туы деп ойлаймын.

- Кейіпкерлерін шынайы сомдаумен көрермендердің қошеметіне бөленген қойылымды қандай әртістеріміз сомдады? Жас шәкірт студенттер қай факультеттен болғаны жөнінде толығырақ тарқатсаңыз? Сондай-ақ спектакль көрінісінің бір үзгіні тілге тиек етіп өтсеңіз.

«Махаббат қызық мол жылдар» спектаклінің бас кейіпкері Ерболдың рөлін сомдаған – Мақсат Тұяқ есімді 2-курс студенті болса, Меңтайдың рөлін сомдау Қуанышова Айнамкөзге жүктелді. Профессор рөлі «Мәдени-тынығу жұмысы» студенттерінен бөлек, қойылымның тамаша шығуына атсалысқан Шығыров Асланбек «Филология: қазақ тілі» мамандығының 3-курс студентіне берілсе, Тұмажанның рөлінде – Ғатау Сағди, Қанапия рөлінде – Таулина Зарина, медбике рөлінде болған – Темірболатова Перизат, Майраның рөлінде – Жексенова Гауһар, Сәлиманьң рөлінде - Сағындықова Закира, Жомартбектің рөлін сомдаған – Еспамғалиев Әбілқайыр, Зайкүл – Маханбетова Назерке. Аналар – Рамазанова Айзада, Есетова Ақмұшақ, Жұмен Назгүл, Тәкен – Нұрболатов Нұрсұлтан, солдаттың рөлінде – Садиков Нұрсұлтан, студенттердің

рөлдерінде – Хайруллина Ардақ, Заур Құрманай есімді жас шәкірт студенттеріміз болды.

Шығыров Асланбек өзінің рөлін жақсы орындап шықты, дауысы, дикциясы керемет. «Тәуелсіздік күні» пролог ретінде Абылай ханның рөлін, Қазақ даласындағы ұлы ақын «Махамбеттің» рөлін сомдаған. Осы студенттен басқалары «Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының студенттері.

Осы орайда, есіме түсіп отырғаны, қойылымда аналар соғыстан аман-есен келіп жатқан солдаттарға айран ұсынған, біреуі жаңағы айранды көтеріп ішіп қояды да, бетіне жағып тастайды. Аң-таң болған аналардың бірі: «Бұның не?» деп тіл қатқанда, солдаттың жауабы: «Бұл туған жерге деген менің сағынышым апа, сізге деген, қазақ еліне деген сағынышым!»-деп жүректі елжірететіндей толқыныс сезімін тудырды.

- Дұрыс айтасыз, «туған жерге сағыныш» ерекше сезім ғой, жүрегің өзілердей сағынған сәтте топырақтың өзі ыстық болары сөзсіз.

- Пьесаны өзгертіп, өңдеу арқылы өзекті мәселені көтеріп, көрерменге ой салдыңыз, сәтті шыққан қойылымның режиссері болу қаншалықты қиын? Шәкірт студенттеріңіз қалай қолғабысын тигізді?

Қойылымның режиссері өзім болсам да, көп мүмкіндіктерді студент шәкірттеріме беремін, ізденуін талап етемін. Қоғамдық көлікте кетіп бара жатқанда, айналаңнан, туған-туыстарыңнан іздену керек. Жан-жақты қарап, саралап, салыстыру қажет. Тек рөлді жаттап, сөзді айту емес, берілген образды ашып көрсету керек. Мәселен, «Жындыханада» өтетін оқиға болса, сол жындыханаға барып, зерттеп, қарап, сыртынан бақылап, солардан бір образ алуға, олардың характерін ашуға болады. Ізденулеріне тапсырма беріп, өзім бағыт-бағдар беріп отырамын. Студенттердің көптеген тұжымды ойлары болады, пікір білдіретін студенттерге құлақ түремін.

Студенттік театрымыздан тәжірибе жинақтаған түлектеріміздің көбі Т. Ахтанов, М.Өтемісов атындағы қазақ драма театрларында режиссер болып, әртіс болып жұмыстанып жүр. Өзіміздің қазақ драма театрында, қара шаңырақта жұмыстанып жатқан, телевидение саласында да қызмет атқарып жүргендері баршылық.

- Жалпы университетіміздің өзге факультеттерінің студенттеріне қойылымды сахналауға қатысуларына бола ма?

Жасыратын жоқ, негізі көп адаммен жұмыс жасау қиын. Қатыса алады, егер де таланты мен талабы болса. Келіп өлең, монолог оқыған студенттердің қабілетін көріп, қатарымызға алуымызға болады.

- Білікті маман ретінде әртіс болу немесе режиссер болып қалыптасудың ауыртпашылықтары бар ма?

Көп ізденісті талап етеді. Өте қиын мамандық қой,

жан-жақтылық қажет. Режиссер болу үшін суреттен де, музыкадан да хабардар болу керексің. Театр айнасы – режиссер, бәрі саған қарайды, бәрін де қадағалайтын режиссер. Ұжым ретінде ауызбіршілік керек.

- Басқа факультеттерде емтихан ауызша-жазбаша және тест түрінде жүреді, ал «мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының студенттері сессияны қалай тапсырады?

Практикалық түрде тапсырады. Мысалы 1-курста «этюдар» жасайды. Кітап оқу дейміз, оны елестету арқылы оқу керек немесе, картопты тазала десек, күнделікті үйде қалай тазалайды соны көрсетуі тиіс. Хайуанаттарға арналған, үй жануарларына байланысты «этюдар» қойылады. Алдымен бір кісілік «этюд» қойылады, кейін жұптастырып, яғни екі кісілік немесе үш кісілік «этюдар» қоямыз. Сөйтіп «образдар» шығарамыз. Солай тапсырмалар береміз.

- Сұхбатыңызға рахмет, болашақта тәрбиелеген шәкірт-студенттеріңіз биік шыңдарға жетсін деген игі тілек білдіреміз!

- Рахмет!

Incredible India – Unforgettable Experience

This year I had a good chance to have professional development course in India. It was a challenging and unforgettable event of my life. It helped me to go up one more stair as a specialist and as a person.

All this started in June 2016. One day I read an information letter about ITEC (Indian Technical and Economic Cooperation) programme that suggested courses in different cities of India. I have never been interested in visiting India so I didn't think about it serious. In some days I thought that it is a chance, one my colleague told me about her former group mate who participated in the programme and had a lot of good references. However I still had a lot of doubts and hesitations.

It turned out not so easy to get the scholarship: I filled in online application several times, passed medical examination several times, sent all required documents to Indian Embassy in Astana from post office several times. But it was worth spending my time and money; I was accepted and approved for twelve-week course Progress to Proficiency (in English) in the English and Foreign Languages University of Hyderabad.

On 3 January 2017 I was in Representative Office of India in Almaty to apply for visa. In the early morning on 8 January I left Kazakhstan. I had two changes of plane to get to my destination. In late night I arrived in Hyderabad. All students were gathered at the airport and brought to the university by bus. I was very tired and my first impressions were not very good. I got one room apartment with a small kitchen, bathroom and a balcony. There was a course programme and some fruit on the table.

At 9:00 in the morning we had Inauguration with Chief International Training Programme Coordinator Meera Srinivas. She welcomed us and told us about the programme. There were 84 participants of different professions from 35 countries. After test all participants were divided in 3 groups: Basic, Intermediate and Advanced.

I studied in Advanced group. There were 24 participants from 16 countries (Central and South Asia, Central and South America, Africa). Every day we had 5 classes – Writing, Reading, Listening, Speaking, Vocabulary, Presentation Skills, Project Work, Friday Cultural Extension Lecture. Our teachers were well qualified so classes were interesting. We had home tasks and also worked individually with our supervisors on projects.

The city of Hyderabad is a big city with population more than 8 million people. It is a mixture of cultures and religions, it is a really different world and life: hot weather (+30 in January), hospitable tanned people, very spicy food, autorikshas and bikes on roads.

In the framework of the programme we had two tours around Hyderabad and a fantastic 3 days-tour to Delhi and Agra. I visited a lot of attractions in Hyderabad: Golconda Fort, Ramoji Film City, Charminar, Chowmahalla Palace, Qutb Shahi Tombs, Nehru Zoological Park, Salar Jung Museum. In Delhi and Agra – the Taj Mahal, the Lotus Temple, Gandhi Memorial Museum, Agra Fort, Qutub Minar, Humayun's Tomb (UNESCO World Heritage Sites) and others.

In conclusion, I would like to say that during this travel I gained a

lot: language practice, new acquaintances, and new textbooks. I am very grateful to my relatives, our university Rector A.S. Imangaliyev, Vice-Rector G.K. Zhussupkaliyeva, and my Chair for their help and support.

N.K. LYSSENKO

Foreign Languages Chair teacher

*Эллина ПОТИЧЕНКО,
старший преподаватель кафедры традиционно-музыкального и исполнительского искусства*

Так случилось, что моя жизнь впервые стала связана с этой прекрасной страной ещё несколько лет назад. Первый раз я посетила Италию - и конкретно, остров Сардинию - ещё в 2005 году. Я работаю старшим преподавателем фортепиано в ЗКГУ им. М.Утемисова с 1 сентября 1996 года, поэтому поездка была связана конкретно с моей профессиональной музыкальной деятельностью как пианистки и аккомпаниатора.

Италия - моя любовь, душа и жизнь

В марте 2005 года в городах Сассари и Олбия состоялись сольные концерты ведущих музыкантов мира, и меня пригласили аккомпанировать профессору Венской консерватории Герноту Винишхофферу, который, будучи приглашённым в качестве председателя жюри конкурса ректором Казахского национального университета искусств Айман Мусаходжаевой, заметил мою игру ещё в Астане, в ноябре 2004 года на Международном конкурсе «Шабит». После этих концертов я выступила также в Австрии, в городах Зальцбург и Кремс на мастер-классах и концертах как концертмейстер с оперными исполнителями Европы. Вскоре за этим последовало приглашение от директора ассоциации камерной музыки, профессора фортепиано Марко Скьяво, директора фестиваля Велля – Фестиваль, принять участие в концерте и мастер-классах по фортепиано. Летом 2011 года, в момент проведения фестиваля, в момент обучения на мастер-классах я начала освоение и изучение итальянского языка, в который влюбилась сразу, как и в саму страну Италию. Так, помимо моей музыкальной профессиональной деятельности и обучения на мастер-классах по фортепиано, родилась серьёзная идея овладеть итальянским языком, но уже на серьёзном профессиональном уровне. Вернувшись в мой родной город Уральск, я обучалась индивидуально 2 года в учебном центре «Профессионал» у Виктора Александровича Потлова – старейшего преподавателя итальянского и немецкого языков, получила сертификат. К сожалению, в 2013 году, летом, Виктор Александрович ушёл из жизни.

В 2013 и 2014 годах я посетила Италию во время своего летнего отпуска и обучалась на курсах интенсивного итальянского языка, сдав экзамены и получив сертификат Международного уровня в городе Форио, который находится в Неаполитанской Ривьере на острове Искья. На этот раз мой уровень после сдачи

экзамена оценен уровнем А2 – В1. В 2015-2016 годах я продолжила обучение в Международной Школе Итальянского языка - Тиберус, которая находится в центре прекрасного города Римини на Адриатической Ривьере, и повысила свой уровень до В2, получив сертификат международного уровня.

Об Италии можно рассказывать бесконечно. Это сказка, длиною в жизнь... Это красота и музыка, романтика и счастье, любовь и радость!.. Моря Италии, её острова, горы, вулканы – это особенная красота... Тирренское море, Адриатическое море, Лигурийское море, Ионическое, Средиземное... Красивейшие пейзажи, красивая и вечная архитектура, природа...

В этом, 2017 году, начиная с января и заканчивая апрелем, моя жизнь и профессиональная деятельность волею судьбы стали связаны с сердцем Италии - вечным городом, столицей - с Римом.

В декабре 2016 года в Центр Болонского процесса ЗКГУ им. М.Утемисова пришло приглашение от президента Музыкальной Академии Clivis в городе Рим, профессора Моника Сенцакка с предложением осуществить лекции и практические занятия по фортепиано с акцентом на демонстрацию казахской народной музыки, переложенной на фортепиано. Для меня было большой честью и радостью, когда после обсуждения на ректорате данного вопроса в январе 2017 года меня направили в Италию по академической мобильности в сердце Италии - город Рим, в Музыкальную Академию Clivis по академической мобильности.

Вновь попасть в Италию удалось уже в марте-апреле. С большим успехом прошли лекции и практические семинары на темы «Практика исполнения казахской этнической музыки на фортепиано» и «Особенности фольклора и этнической музыки Казахстана». Было особенно отраднo говорить о нашей музыке на итальянском языке и передавать все чувства не через равнодушного посредника-переводчика. Несколько лет, отданные

изучению итальянского языка, не прошли даром. Все заданные цели и профессиональные задачи по академической мобильности были выполнены успешно в Музыкальной Академии г. Рима. После окончания мне были выданы документы и сертификаты международного образца.

Также в рамках академической мобильности была осуществлена поездка в город Флоренцию на концерт флорентийского камерного оркестра и хора под управлением знаменитого дирижера Италии, Европы и мира - Джузеппе Ланцетта, который состоялся 3 апреля. Концерт состоялся в красивейшем католическом храме Святого Стефана. Был исполнен знаменитый Реквием до минор - Луиджи Керубини. Музыка Керубини была проникновенно и глубоко донесена до слушателей всего зала составом огромного смешанного хора и оркестра. Мне посчастливилось сидеть в 1 ряду, и пережитые мной чувства и эмоции до сих пор живут в моём сердце от каждой ноты, звучавшей в Реквиеме во Флоренции в тот вечер на концерте.

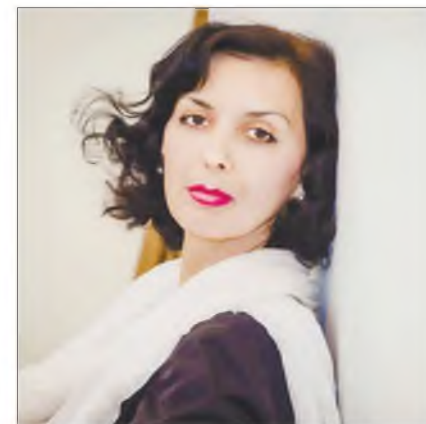
В каждый выходные, а в Италии выходные дни - это суббота и воскресенье, мне удавалось посещать красивейшие места, которые во всём мире называют - Рай земной. Это национальный парк на Севере Италии в Лигурии Чинкве Терре - пять земель - Риомаджоре, Манарола, Корнилья, Вернацца и Монтероссо. К любой из коммун, входящих в состав национального парка Италии Чинкве Терре, можно применить слово «самая»: самая красивая, самая большая, самая южная, самая волшебная, самая сказочная... и так далее. Все они образуют гармоничное, цельное, единое пространство, но каждая имеет собственный неповторимый облик и свои достопримечательности.

Первые поселения на территории современного Чинкве Терре появились ещё в эпоху Римской империи. Но большинство достопримечательностей относятся к периоду Средневековья. Среди них – рукотворные террасы вдоль берега моря, памятники религиозной и светской архитектуры: храмы, святилища, дворцы и особняки старинной постройки. Эту красоту не передать словами. Там нужно находиться, дышать этим воздухом и видеть всё своими глазами. Для тех, кто собирается посетить Италию, я рекомендую обязательно посетить эти 5 райских земель на побережье Лигурийского моря.

Неизгладимые впечатления оставило посещение Амальфитаского побережья - Амальфи, Позитано, а также остров Капри. Эти сказочные, красивейшие места на Юге Италии на побережье Тирренского моря я также назвала бы райскими уголками Земли. Италия - это моя любовь, душа и жизнь!

В заключении хочется пожелать всем добра, радости. Выражаю особые слова благодарности ректорату в лице нашего уважаемого всеми нами ректора Асхата Салимовича Имангалиева и также своё уважение, признание и благодарность Центру Болонского процесса ЗКГУ им. М. Утемисова в лице руководителя центра Владислава Сергеевича Зубкова и нашему деканату факультета культуры и искусств Мейраму Исатаевичу Исатаеву за доверие, возможность наиболее плодотворно осуществлять мою профессиональную деятельность и предоставленную помощь в оформлении документов.

Поздравляю весь профессорско-преподавательский состав с успешным завершением аккредитации нашего родного университета и желаю новых творческих свершений и достижений!

НАУЧНАЯ СТАЖИРОВКА

в Актыбинском региональном государственном университете им. К. Жубанова

Магистранты экономического факультета прошли научную стажировку с 3 по 13 апреля по программе «Методология научных исследований» в Актыбинском региональном государственном университете им. К.Жубанова (АргУ) в Актобе.

В рамках стажировки прошло знакомство с АргУ им. К.Жубанова совместно с руководителем научно-исследовательской стажировки кандидатом экономических наук, доцентом, заведующим кафедрой «экономики и менеджмента» А.Б.Тасмаганбетовым.

Магистранты ознакомились с библиотечным фондом университета, занимались отбором материалов, связанных с темами магистерских диссертаций, дополнили их теоретическую часть и работали над практической частью.

Также магистранты прослушали курс лекций, провели ряд лабораторных исследований, предусмотренных планами научной стажировки, результаты которых будут отражаться в диссертациях.

По окончании стажировки руководство университета предоставило нам соответствующие сертификаты.

Результатом нашей стажировки стало закрепление навыков научно-исследовательской работы, а также углубление освоения применения различных методов исследования.

Магистранты выражают благодарность руководству ЗКГУ им. М.Утемисова в лице ректора А.С.Имангалиева, отделу послевузовского образования и факультету экономики, истории и права за предоставленную возможность пройти научную стажировку.

Айна ХАМЗИНА,
магистрант

Научный подход к искусству красоты

Научная профессиональная стажировка на тему «Методика и методология научного в сфере культуры и искусства» проходила в период с 3 по 14 апреля.

Кафедра «Сценографии и дизайна одежды», на базе которой проходила стажировка, основана в 1978 году, и за это время подготовлено более 200 художников-постановщиков, художников по костюму и гримеров, успешно работающих в театрах Казахстана и за рубежом. Подготовка специалистов ведется по следующим образовательным направлениям в области сценографии: «Театрально-декорационное искусство», «Театральная техника и оформление спектакля», «Сценография театрального грима», «Сценография театрального костюма, кино и ТВ», «Дизайнодежды».

Программа прохождения стажировки включала в себя знакомство с деятельностью университета, процессом обучения, ознакомление с основными научно-исследовательскими направлениями, ознакомление с материалами электронной базы и библиотеками университета и города по теме диссертации.

В КазНАИ им. Т.К.Жургенова 5 апреля состоялось открытие IX Республиканской студенческой предметной олимпиады в учебном театре Академии. Мероприятие открыла ректор Казахской Национальной академии искусств имени Т.К.Жургенова, кандидат педагогических наук, профессор, Заслуженный деятель Республики Казахстан Бибигүл Нұрғалиқызы Нүсіпжанова.

12 апреля, в рамках Недели науки прошел круглый стол с участием театральных деятелей и театроведов Казахстана на тему: «Тенденция развития и смена парадигм науки в сфере театрального искусства». О состоянии современного театра Казахстана в контексте взаимодействия культур рассказала кандидат искусствоведения, профессор С.Д.Кабдиева, декан театрального факультета, кандидат искусствоведения, профессор А.Б.Кулбаев рассказал о тенденциях развития в методологии формирования актера сценического искусства,

о роли и значении театрального костюма в контексте концептуального решения художественного образа спектакля рассказал театральный художник, профессор Е.Ж.Туяков. После их выступления участники активно обсуждали современные проблемы театрального искусства.

13 апреля в Казахской Национальной академии искусств им. Т.К.Жургенова в рамках Недели науки-2017 проведен конкурс «Лучший постерный доклад» среди магистрантов вторых курсов. Постерный доклад – это одно из эффективных форм оперативного представления научных данных на бумажном носителе. Была проведена демонстрация инновационных достижений научно-исследовательской деятельности магистрантов выпускных курсов.

За период прохождения стажировки проведен сбор информации по теме магистерского исследования. Были посещены практических занятий по специализации кафедры «Сценография и дизайн одежды».

За время стажировки мы познакомились с музеями, театрами и библиотеками города, такими как Центральный государственный музей РК, Национальная библиотека Республики Казахстан, Алматинский историко-краеведческий музей, Художественные салоны и выставки ремесел, Музей искусств Республики Казахстан им. Кастеева. В целом стажировка прошла плодотворно и интересно.

Хотелось выразить благодарность сотрудникам НПЦ ПВО /Научно-практический центр послевузовского образования/ и профессорско-преподавательскому составу Казахской Национальной академии искусств им. Т.К.Жургенова, а также ректорату и отделу магистратуры Западно-Казахстанского государственного университета им. М.Утемисова.

Ю.В.ПАК,
магистрант 1 курса специальности «Дизайн»

Ресей сапары

Ағымдағы жылдың 3-21 сәуір күндері аралығында академиялық ұтқырлық бағдарламасы бойынша Ресейдің Саратов қаласы, Н.Г.Чернышевский атындағы мемлекеттік университетінің «Өнер институтында» білім алдым.

Аталмыш оқу орнында былтырғы оқу жылында ғылыми-тәжірибелік тағлымдамада да болған едім. Автобөкетінен қарсылап алған Анна Владимировна (университеттің халықаралық қатынастар бөлімінің қызметкері) күтіп алып, барлық құжаттарымды реттеп, №1 жатақханаға орналастырды. Оқу ғимараты өте алыс емес, автобуспен 20 минуттық жол, өте қолайлы. «Өнер институты» биік, ескі ғимаратта орналасқан. Директоры Инга Эрленовна Рахимбаева - педагогика ғылымдарының кандидаты, мені әуелі өзінде қабылдап, кейін оқу ісі жөніндегі орынбасары Е.Г.Царковаға белгіленген жоспар бойынша оқуды жүзеге асыруды тапсырды. Оқу барысында Коргачина Н.В., Протасова С.В., Е.П.Шевченколар дәріс оқып, «Инструментоведение, аранжировка», «Оркестровый практикум» тақырыбында мастер-класс тыңдадым. Л.В.Собинов атындағы Саратов мемлекеттік консерваториясында да ұстаздармен кездесулер ұйымдастырылған екен. Арон Бориса Анатолиұлы - консерваторияның халық аспаптар кафедрасының доценті, А.Шнитке атындағы Саратов облыстық филармониясының солисі, Ресейдің еңбек сіңірген артисі мені консерваторияның бас ғимаратында орналасқан атақты сырнайшы И.Я.Поницкийдің мұражайымен таныстырды. Онда ансамбль аты шулы «Саратов гармошкасының» бірнеше түрлерін көруге болады екен. Оқу кезінде ерекше есте қалатындай тағы бір кездер де болды. Мәселен, өзімнің дәстүрлі музыка саласы бойынша, оның ішінде домбыра өнерінің даму жағдайын білу кезінде домбырашы-ұстаз бар екенін біліп анықтадым. Ол Жақсыбаева Жазира Аралқызы есімді маман иесі - осы қалада домбырадан сабақ беріп, концерттерде шөкірттерімен өнер көрсетіп жүрген ұстаз әрі ансамбль ұйымдастырушысы екен. Домбыра асапабының маманы болмаса да Саратов қаласында біраз уақыттан бері осы салада тынбай еңбек етіп келеді. Кездесіп, бірер күн қол қойылымы, саусақтарды дұрыс басу т.б. әдістермен жұмыстанып сабақ көрсеттім. Алдағы уақытта интернет арқылы сабақтар жүргізіп, тәжірибе алмасуға әзір екенімді айттым.

- Домбыра арқылы қазақы дәстүрге, өнерге, тілге тәрбиелеу басты мақсатым. Жастар көбірек домбыра үйренсе екен деймін. Арманым Саратовтың «Жеңіс паркінде» домбыра-пати ұйымдастыру - дейді Жазира.

Оқу аяқталатын күндері Н.Г.Чернышевский атындағы СМУ-дың педагогика және психология факультеті және «Благодать» қайырымдылық қорының ұйымдастыруымен өткен үш күндік «Наследники традиции» атты оқу мекемелері үшін өткен халықаралық фестиваль-конкурсіне Ресейдің бірнеше қалаларымен қатар, Әзірбайжан, Татар, Башқұрт елдерінен және Қазақстанның Орал қаласынан «Ақжелең» мектеп-студиясының ансамблі, Ақтөбе қаласынан А.Жұбанов атындағы музыкалық колледжінің студенттерінен құралған ансамбльдер қатысты. Бұл байқауда тамаша өнер көрсетіп, ел намысын қорғаған екі ансамбль де топ жарып, «Гран-при» иегері атанды. Сол кездегі қуанышымды оқытушылар да құттықтап бөлісті.

Фотода Арон Борис Анатолиұлымен бірге музейде

Жалпы өз ойым Ресейде домбыра аспабында оқып үйрену жүйесін қалыптастыру. Ондағы домбырашы мамандарды оқыту, арнайы курстарға шақыру, оқу орталықтарын қалыптастыру, ансамбль, оркестр құрылуына жағдай жасауды жүзеге асыру, кәсіби маман ретінде алдағы уақытта қолдау көрсетуге дайын екенімді айтқым келеді.

Асқар КЕНЖЕҒАЛИЕВ,
музыкалық білім, 2-курс магистранты

Мерекелік шара

«Бірлігі жарасқан, ұлттар ұйытқысы - Қазақстан»

Ағымдағы 2017 жылдың 1 мамыр күні Облыстық жастар шығармашылығы орталығында «Мәдениет және өнер» факультетінің «Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығы 4-курс студенті машықкер Хабидоллаева Алина дипломдық тақырыбына байланысты 1 мамыр күні Қазақстан халқының бірлігі күніне орай «Бірлігі жарасқан, ұлттар ұйытқысы - Қазақстан» атты мерекелік концерт өткізді.

Концерттік шара мақсаты қала тұрғындарына мерекелік көңіл күй сыйлай отырып, бос уақытын тиімді өткізу, достық қарым-қатынасты нығайту. Сонымен қоса өзге де ұлт өкілдерінің мәдениетін қолдау. Концерттік бағдарлама барысында халықаралық, республикалық байқаулардың лауреаттары Асқар Ораз, Асланбек Қуаналиев, Медет Оразов, Нұргүл Уразғалиева, Гүлнар Тажғалиева, Лунара Джумашева, Венера Исламғалиева, «Інжу» тобы, Райгүл Сисеновалар өнер көрсетті. Сонымен қатар қайталанбас мерекелік көңіл күйді мың бұралған «Қызғалдақтар» ансамблінің бишілері мен «ККК» студиясының жас бишілері сыйлады. Жастар шығармашылығы орталығының «Әдемі» би тобының кәсіби бишілерінің орындауында кәріс, қазақ халықтарының билері өте сәтті шығып, көрерменнің жүрегінен

жол тапты. Шара қала тұрғындарының көңілінен шықты.

Алина Хабидоллаева,
«Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының 4-курс студенті

Мейірімділік - жүректен

Ағымдағы 2017 жылдың 30 сәуір күні Облыстық жастар шығармашылығы орталығында «Мәдениет және өнер» факультетінің «Мәдени – тынығу жұмысы» мамандығы 4-курс студенті машықкер Таубаева Ақмоншақ дипломдық тақырыбына байланысты БҚО жастармен жұмыс жөніндегі ресурстық орталығының қолдауымен «Танылмаған талант» өнерлі жастар қайырымдылық кешін өткізді. Аталған жоба мұқтаж жанға көмектесу мақсатында БҚО әкімі А.Көлгіновтің ұсынысымен қолға алынған «Мейірімді көктем» облыстық акциясына үн қосу үшін өткізілген болатын.

Кеш мақсаты - мұқтаж жандарға көмек көрсету өнерлі, жігерлі жастардың алғашқы қайырымдылыққа бағытталған талантын бағалап қолдау. Қайырымдылық кешінде көңілге ой салар жыр, әуезді, жүректі тебіренер ән, заманауи би, астарлы әзіл, заман ағымына сай рэп өнер түрлері көрермендердің ықыласына бөленді. Кештің жүргізушілері Асылхан Елемесов пен Сәкен Амангелді болса, кешке ат салысып, өз өнерлерін көрсеткендер Е.Өтеген, О.Жұмаева, М.Жампозов т.б. Кеш қонақтары Айбар Сапыш, Айбек Нығмет, ARU би тобы т.б. Шара соңында Олжас Сейтімов қайырымдылық кешінен түскен қаражатты Саттарова Хабиба Ержанқызының еміне жұмсалатындығын жеткізді. Қайырымдылық кеші қатысушылар мен көрермендер көңілінен шықты.

А.ТАУБАЕВА,
«Мәдени – тынығу жұмысы» мамандығының 11406-топ студенті

«Қыз бала – болашақ ана» атты дәрігермен кездесу жиыны

Мәдениет және өнер факультетінің «мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының студент қыздарынан құралған «Ақжайық арулары» клубының ұйымдастыруымен өткен «Қыз бала – болашақ ана» атты дәрігермен кездесу жиыны болды. Онда бүгінгі күннің өзекті мәселесі - қыз тәрбиесі барысында ой қозғалды. Жиында магистр, аға оқытушы Г.Е.Жұмағалиеваға сөз беріліп, өзінің қазіргі кездегі қыз тәрбиесі тақырыбындағы жеке көзқарасын білдірді. Кездесу барысында М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік университеті жанындағы №1 жатақхана бөлімшесінің дәрігерлік меңгерушісі Бигельдиева Венера Топкиновна жиынға қатысып, қазіргі таңдағы қыз балалардың өсуін, дамуын және болашақ ана болған кездегі кездесетін қиындықтар туралы өз ойымен бөлісті. «Қыз бала – болашақ ана» атты жиында клуб мүшелері өз пікірлерін алмасып, сұрақтар қою арқылы тақырыпты аша түсті. Қыз келін болады, келін анаға айналады. Ал ана әже деген зор дәрежеге жетеді. Осы үшеуі ұрпақ өсіріп, ұлт қатарын көбейтеді. Сондықтан қыз бала бойында бір ұлтты тәрбиелейтіндей асыл қасиеттер болуы керек. «Қыз бала – болашақ ана» атты кездесу жиыны бізге үлкен жауапкершілік сезімін жүрегімізге ұялата білді. Жиыннан өзімізге зор тәрбие ала білдік деп ойлаймыз.

Ақмоншақ ЕСЕТОВА,
мәдени-тынығу жұмысы мамандығының 1-курс студенті

Жас желкені Жайықтың

Дипломдық тақырыбыма байланысты 15-17 наурыз күндері облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмі және экология орталығының дәстүрлі облыстық «Жайық толқыны» өлкетану фестивалін ұйымдастырдым.

Халқымыздың салт-дәстүрі мен өдет-ғұрпын, мәдениетін дәріптеп, өлкетану тарихын насихаттау мақсатында өткен облыстық «Жайық толқыны» байқауына аудандық кезеңнің жеңімпаздары және қала мектептері мен облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмі және экология орталығының оқушылары қатысты. Фестивальде 13 команда бақ сынады. Салтанатты шарада сөз алған облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмі және экология орталығының директоры Виктор Фоминнің айтуынша, аталмыш фестиваль 1989 жылдан бері өткізіліп келеді. Биылғы фестивальдің ерекшелігі «Жас қаламгер» аталымына қатысушылар облыстық «Орал өңірі» және «Приуралье» газеттерінің 100 жылдығына байланысты қос басылым туралы эссе, шығармалар жазды. Сондай-ақ жас суретшілер өз туындыларын батысқазақстандық белгілі суретші Сәкен Ғұмаровтың сексен жылдығына арнады.

Фестиваль аясында «Жас қаламгер» аталымы бойынша Қаратөбе ауданынан келген Н.Хамитова, «Жас суретшіден» жаңақалалық М. Жолдығалиева, «Жас шеберден» ақжайықтық Д. Қашқынбаева және «Жас дизайнерден» қазталовтық А.Есенгелдина мен «Жас аспаздан» ақжайықтық А.Мұстафина бас жүлдені қанжығаларына байлады. «Жас таланттар» аталымы бойынша Қазталов ауданының оқушылары жеңімпаз атанса, жалпы есепте Орал қаласы бірінші, Сырым ауданы екінші, бөкейордалықтар үшінші орынды еншіледі.

П.М. МИРАМҒАЛИЕВА,
«Мәдени-тынығу жұмысы» мамандығының 4-курс студенті

Шет елден оралған патриоттар

Академиялық ұтқырлық бағдарламасы бойынша жыл сайын екі мәрте университетіміз студенттерді бір семестрге шет елдің 130 еліне білім алу тәжірибесіне жіберіп тұрады. Биылғы жылдың екінші семестрінде университет атынан Б.Б.Городикова атындағы Қалмақ мемлекеттік университетінен білімдерін кеңейтіп келді.

Қалмақ республикасының астанасы - Элиста қаласы, діні - буддизм. Университеттің білім беру жүйесі өте жоғары дәрежеде. Алғашқы сұрақ «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» мамандығының 3-курс студенті Хасанова Аида Жантуринаға жолданды.

Қайырлы күн, қымбатты Аида! Сіз университетіміздің белсенді студенті, облысымыздың жас ақыны және жас тілшісіз. Бір мезет өзіңізден сұхбат алайын. Сіз, білім алу тәжірибесі бойынша барып келген қалаңыздың атауы - Элиста. Неліктен бірнеше қаланың арасынан осы университетті және осы қаланы таңдадыңыз?

- Үш қыз болып Қалмақ республикасына жақсы барып келдік. Бұл қаланы таңдаған себебім, университеттің білім беру базасы керемет, жоғары білікті мамандар және әлеуметтік жағдайымыз толықтай қамтамасыз етілетіндіктен де таңдауды Элиста қаласына бұрдым. Ең алдымен, қыркүйек айында өтініш жазып, кейін ақпан айының орта шамасында жолға шықтық.

Ал университетте қоғамдық, мәдени шараларға атсалыстыңыз ба?

Әрине, міндетті түрде атсалыстық. Еліміздің қадірін, ана тіліміздің қаншалықты қымбат, елдік мұратымыздың қаншалықты деңгейде жоғары екенін білдік. Осыған дейін де патриот едім. Шекарадан шыққан соң одан бетер еліме деген махаббатым күшейе түсті. Өзге елде жүргендіктен бір қазақты көрмейміз. Қазақтың дәстүрлі әнінің қымбат екенін білдік. Қазақ атын шығару мақсатында бірнеше шараларға қатысып, елімнің көк туын желбіреттім. Солардың қатарында Қалмақтардың ұлы ақыны О. Кугильтиновтың оқулары оздырылды. Бұған мен де қатысып, өз бағымды сынап шықтым. Ал халықаралық ғаламтор олимпиадасында II орынды жеңіп алдым. Өзіміздің төл Наурызымызды түркі елдер халықтарының арасында жоғары деңгейде ұйымдастыруға атсалыстық. Жоқ жерден би де билеп, ән де айтып, еліміздің мұрасын сахнада паш еттік. Сонымен қатар, 15 наурыз Қозы Көрпеш-Баян Сұлу күніне орай «Жанардан үзілген моншақтар» атты ең алғашқы шығармашылық поэзия кешімді өткіздім. Мұның өзі мен үшін жетістік әрі мақтаныш. Себебі, шет елде жүріп ана тілімізде өлең оқып, көркем әдебиетімізді паш еттік. Осы орайда жанымнан табылған Эльвира мен Жанерке құрбыма шексіз ризашылығымды білдіремін. Университет ректораты арнайы Алғыс хат жариялады. Кураторым және группаластарым мен үшін шығармашылық кешіме келіп, ерекше қошемет көрсетіп, сыйлықтарын ұсынды. Кеш соңында өлең жинақтарымызды көрермендерге таратып, сыйға ұсындым. Мұның өзі қазақ дәстүріндегі «қонақ кәде» болып есептеледі. Үш айға

жуық уақыттың ішінде жаңашылдықты, елдер арасындағы татулықты, ұлттар арасындағы сыйластыққа ерекше күе болдым. Өте қуаныштымын. Университетке мол алғысымды білдіремін.

Өзге жерде жүргенде қызықты оқиғалар орын алды ма?

Иә, есімнен кетпейтін қызықты жәйт болды. Бір күні университет газетінің тілшісі бізден келіп сұхбат алды. Осыдан екі жыл бұрын Қазақстанға Қалмақ мемлекеттік университетінен келген студенттерден сұхбат алған болатынымын. Осы жолы кезек маған түсіп, мен оларға сұхбат бердім. Тілшіден тілші сұхбат алған жақсы екен. Екінші мәрте сіз бүгін менен сұхбат алу үстіндесіз. Мұның өзі жеңіс.

Мейірімділік - асыл қасиет

Жастар - жақсылыққа кұштар

Зымыраған сағат тілінің шексіз тықылдап соғуына мән бермеген біздер 130 ұлт өкілімен бірге тату өмір сүріп отырған өміріміздің 26-ншы жылы екенін сезбей қалыппыз.

1 Мамыр ҚР Халықтарының бірлігі күніне орай БҚ мемлекеттік университетінің педагогика факультетінде

құрылған «Педагогикалық жасақ» студенттері мен «Бір уыс мейірім» еріктілер тобымен бірігіп «Орал қалалық қарттар мен мүгедектерге арналған медициналық-әлеуметтік мекемесіне» шағын мерекелік шарамен барып, қазыналы қарттар мен тағдыр сынына тап болған мүгедектерге мерекелік көңіл-күй сыйлаған болатынбыз. Әр түрлі ұлт өкілдерінен құралған шара көрермендеріне өнерлі студент жастар мың бұрала би билеп, шалқытып домбырадан ән мен күй төккен. Шара соңында қарттар мен мүгедектерге арналған медициналық-әлеуметтік мекеме тұрғындарымен көңілді ноталарда би билеп, алып барған базарлықтарымызбен бөліскен болатынбыз. Көңілді кеш мекеме басшылығының жүрек жарды алғысымен, қариялардың ақ батасымен аяқталды.

Біз жастар бейбіт өмір сүруге себепкер болған қарттар мен тағдыр тауқыметін шеккен мүгедектерге көмектесуге міндеттіміз.

Әсем ҚОНАРОВА,
06302-топының студенті

Президент Жолдауынан жастарға алар тағылым

Биылғы жылғы Жолдауда жастарға көп міндет жүктелді. Осыған орай жастар арасында көптеген үгіт жұмыстары жүргізіліп жатыр. Жастар жағы да жұмыла кірісіп, ғылым жолындағы, ілім белесінділігі ізденістерін бастап кетті. Мысалы, нанотехникаға аса көңіл бөліп, табиғи шикізат көздерін үнемдеу жолдарына терең назар салынып жатыр. «Нұрлы жол» экономикалық саясатының және «100 нақты қадам» Ұлт жоспарының нәтижесінде осынау қиын, жаһандық трансформацияның алғашқы кезеңінен лайықты өтіп келеміз. Тек 2014-2016 жылдар аралығында экономиканы қолдауға қосымша 1,7 триллион теңге жұмсалынды. Мұның барлығы экономикалық өсімді және бизнесті қолдауға, 200 мыңнан астам жаңа жұмыс орындарын ашуға мүмкіндік берді. Небәрі 25 жылда еліміздің жастарының басым көпшілігі үш тілді еркін меңгергендігі және шет елдерде білім ізденістерін кеңейтіп жатқандығын, аз уақыттың ішінде үлкен нәтижеге ие болғанын аңғарамыз. Жастар жағы қарқынды үдеріске ие. Білім беру мен білім алудағы интеграция межесі жыл санап артып барады. Мектепке дейінгі ұйымдарда ағылшын тілінің енгізілуі жаһандануға бастар алтын көпір болып табылады. Үш тілді меңгеруіміз арқылы әлем алдында өзіміздің қабілеттілігімізді, толеранттылығымызды мойындата аламыз. Қуатты жастар бар да қуатты қазақ елі бар. Жасай бер, тәуелсіз Қазақ елі!

Нұржанар ҚАЛИАХМЕТОВА,
2-курс студенті

Рахмет сұхбатыңызға. Шығармашылық қадамдарыңыз молая берсін!

Құрметті Шукіргалиева Жанерке Рауанқызы. Сіздің университеттің білім беру базасына көңіліңіз толды ма?

Сәлематсыз. Иә, университеттің білім беру жүйесі де, базасы да өте жоғары деңгейде. Педагог кадрлар білімнің ең озық үлгілерімен қаруланған. Теорияға қарағанда, практикаға әлдеқайда көп көңіл бөлінеді екен. Мұның өзі бір ерекшелік.

Ал студент жастарға қандай қосымша көмектер қарастырылған.

Өте орынды сұрақ қойдыңыз. Университетте бюджеттік орын, яғни біздің тіліміздегі мемлекеттік грант бөлінген. Мұнда студенттер бес критерий бойынша шәкіртақы алады. Олар: ғылым саласына қосқан үлесі, спорт, қоғамдық, мәдени шараларға атсалысуы, балдық жиынтығы жоғары болуы және мақала жариялауы бойынша. Міне, осыған қарап студенттердің қаншалықты белсенді екенін көреміз. Мұндағы мақсат шәкіртақыны құр алып қана қоймай, әр нәрсені адал әрі әділ жолмен алуды көздейді. Сонымен қатар, әлеуметтік шәкіртақылар да қарастырылған. Яғни көп балалы отбасынан шыққан студенттерге немесе әлеуеті төмен студенттерге қосымша шәкіртақылар тағайындалған.

Келесі сұрағымыз Рыскалиева Эльвира Утепкалиевнаға жолданады. Сіз университеттен, қаладан алған әсеріңіз туралы бөліссеніз.

Жалпы қала маған ұнады. Өте шағын қала, алайда білім беру корпустары көп. Педагог кадрлары да өте жоғары деңгейде. Университет бір емес, бірнеше елдермен келісім шартқа отырып, білім беру және білім алу тәжірибесі мол екенін дәлелдеген. Студент жастардың сапалы білім алып қана қоймай, қосымша нәрселермен айналысуына аса қатты көңіл бөлінген. Жалпы маған өте қатты ұнады. Еліміздің білім реформасы осындай елдер арасындағы ынтымақтастық бойынша дараланады.

Сұхбаттарыңызға рахмет. Сіздердей жалынды жастар барда еліміздің болашағы жарқын болары сөзсіз. Сол себепті әрмен қарай білімдеріңді жетілдіріп, ел мүддесіне аянбай қызмет етулеріңе тілектеспін.

Аяда ҚОЖАБЕРГЕНОВА,
Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мамандығының студенті

ТЕХНОЛОГИИ БУДУЩЕГО - В РУКАХ СТУДЕНТОВ

С 2014 года в ЗКГУ им. М.Утемисова начала функционировать Лаборатория робототехники и мехатроники центра информационных технологий.

В 2014 году лаборатория была оснащена только 5 комплектами LEGO® MINDSTORMS® Education EV3 и 2 комплектами LEGO® MINDSTORMS® NXT, что позволило проводить базовые курсы по робототехнике, на основе которых с этого года во всех школах внедряются элективные курсы.

LEGO® MINDSTORMS® Education EV3 - базовый набор, оптимизирован для использования в классе и содержит все необходимое для обучения с помощью технологий LEGO® MINDSTORMS®. Он позволяет студентам конструировать, программировать и тестировать их решения, используя настоящие технологии робототехники.

LEGO® MINDSTORMS® Education NXT - это самый главный элемент в работе MINDSTORMS. Это раз-умная, контролируемая компьютером деталь конструктора LEGO, которая может заставить робот MINDSTORMS исполнять разнообразные действия.

Arduino — торговая марка аппаратно-программных средств для построения простых систем автоматики и робототехники, ориентированная на непрофессиональных пользователей. Программная часть состоит из бесплатной программной оболочки (IDE) для написания программ, их компиляции и программирования аппаратуры. Аппаратная часть представляет собой набор смонтированных печатных плат.

В лаборатории проводятся курсы робототехники. Курсы позволяют научиться создавать мини роботов, отличающихся по внешнему дизайну и поведению (программирование сенсоров и систем) из стандартных и индивидуальных наборов поставки.

Курсы робототехники для начинающих не требуют навыков и приборов пайки. За счет этого и комплексного подхода к проектированию курсы набирают популярность среди студентов.

В сентябре 2015 г. лаборатория робототехники и мехатроники была оснащена новыми наборами роботов на сумму 14940800 тенге, что позволило сформировать студенческую команду для подготовки к соревнованиям.

В начале октября 2015 года между Западно-Казахстанским государственным университетом им. М. Утемисова и областной казахской школой-интернат-комплексом для одаренных детей № 11 имени Сакена Сейфуллина был заключен меморандум о сотрудничестве.

В октябре 2015 года между Западно-Казахстанским

государственным университетом им. М.Утемисова и школой-лицеем №38 им. Алии Молдагуловой был заключен второй меморандум о сотрудничестве, что позволило активизировать работу лаборатории с привлечением школьников 6, 7 и 8 классов, для которых были разработаны тематические курсы по робототехнике.

В апреле 2016 года была разработана конструкция для презентации виртуальных макетов музейных экспонатов с применением голографических эффектов, которая была презентована на годовом отчете центра информационных технологий и во всех мероприятиях ЗКГУ им. М.Утемисова.

14-15 апреля 2016 года совместно с физико-математическим факультетом нашего университета был проведен конкурс проектов по информационным технологиям среди студентов вузов, колледжей, учащихся школ города Уральска, где по направлению «встроенная система» (конструирование, робототехника, мехатроника) конкурсанты смогли выступить со своими проектами с применением робототехнических конструкций.

На этом конкурсе Мадьяр Кабибуллин разработал прототип универсального мобильного гида на базе робототехнических систем Lego, Vex, Arduino и Tetrix.

Следует отметить, что благодаря проведенным курсам учащиеся школ города и студенты ЗКГУ им. М. Утемисова стали призерами чемпионатов по робототехнике.

В марте 2016г. команда ЗКГУ им. М. Утемисова UralskRobo в составе Мадьяра Кабибуллина и Мейрбека Тажжуранова заняли I место в областном чемпионате по робототехнике (тренер Д.Г. Габдуллаев).

В декабре 2016 г. команда ЗКГУ им. М. Утемисова UralskRobo в составе Мадьяра Кабибуллина заняла 3-место в республиканском чемпионате по робототехнике KazRoboSport-2016 (г. Астана), тренеры Н.Доскараев, Д.Габдуллаев.

Даурен ГАБДУЛЛАЕВ,
руководитель Центра информационных технологий

Жарқын сәттер

Орал қаласында мамырдың 18-жұлдызында «Қалалық Жастар мәдениет үйінде» өткен өңіріміздің төрт жоғарғы оқу орындарының студенттері арасында Облыстық «Студенттік көктем – 2017» фестивалі ұйымдастырылған болатын. Сайыста жеңіс М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің студенттерінің қанжығасында болды.

Бұл аталмыш шараға М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 80-нен астам студенттері қатысты. Сайыста біздің университетіміздің тарих, экономика және құқық факультеттерінің жас студенттері белсенділік танытты.

«Дәстүрлі ән» аталымы бойынша 1-курс студенті Нәбиденова Гүлдана жеңімпаз атанса, қара шаңырағымыздың студенттерінен құралған би ансамблі «Ұлттық би» номинациясы бойынша бас жүлдені иеленді. Оған Бақытжан Айгерім есімді хореография мамандығының 3-курс студенті жетекшілік еткен болатын. Бұл фестивальға «Мәдениет және өнер» факультеттерінің студенттері кәсіби тұрғыдан шебер саналуына байланысты қатыстырылмады.

Шараға М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінен басқа, Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық

университеті, КазПИТУ және ЗКИИТУ жоғарғы оқу орындарының студенттері қатысып, өз өнерлерін паш етті.

Өнер додасына М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 5 факультетінің студенттері жан-жақты атсалысып, жеңімпаз атануына өз үлестерін қосты. Жалпы командалық есепте біздің университетіміздің студенттері 1-орынды алды. Бұл «Студенттік көктем» фестивалі жыл сайын өткізіліп, дәстүр ретінде қалыптасып келеді. Әр жылы ауыз толтырарлық жағымды жаңалықтарымен студенттердің қайымына айналуға.

Ақкенже БЕРКЕНОВА

ПЕРЕМЕНКА

Сессия сдавайся – Сессии не сдаются

6 букв, заставляющие сердца студентов биться чаще обычного ритма. 6 звуков, при произнесении которых застывает кровь в жилах и мурашки пробегают по телу. Да, это – СЕССИЯ. Явление судьбы каждого студента, наступающее дважды в год.

Бессонные ночи, горы книг и конспектов, панические снимки пропущенных лекций на телефон. Если данные симптомы у вас уже отсутствуют, то поздравляем, вы всё сдали. Ну, или вы – преподаватель. Но нужно учесть, что им тоже нелегко каждый раз слышать новые «открытия» в своей науке от студентов, которые «немножко» не доучили.

Так что же все-таки значит сессия для студентов, кроме как проверка и попытка одновременно?

Было опрошено множество студентов нашего университета по этому поводу. И каждая личность дала свой ответ, естественно, по-разному. Самые интересные из них:

- **Отличительные особенности экзаменационного периода?** – Да всё как обычно, ем много, сплю мало, только в интернете уже сижу с угрызением совести.

- **Какие изменения происходят ближе к сессии?** – Студенты всё громче начинают здороваться с преподавателями и смеяться над их шутками.

- **Как понять, что сессия близка?** - Лично для меня, если снег выпал, то скоро сессия, снег растаял – скоро сессия.

- **Какие хитрости со шпаргалками вы знаете?** – Написать шпаргалку на денежной купюре и если преподаватель увидит его, то не сможет его у тебя отобрать.

- **Сессия вашей мечты?** – Автомат!

- **Сессия это...?** - Это когда ты надеваешь вещь с кучей карманов.

- **Как называют сессию в вашей группе?** – «Стрессия».

А если на счёт экзаменов, то это всего лишь цикл университетской жизни, называемый «от сессии до сессии», которую просто нужно пережить и затем влиться в новый, уже рабочий цикл под названием - «от зарплаты до зарплаты».

Надеемся, что все вы успешно сдали экзамены и на пути к сладкой дороге домой. Не забывайте кормить свой мозг, так же, как и желудок. И запаситесь новыми знаниями как жирком для суровой уральской погоды.

Сая ДУЙСЕНБАЙ

Баубек Бұлқашев атындағы жас журналистер клубының жаршысы

Газет - халықтың көзі, құлағы һәм тілі.
А. Байтұрсынов

Журналист

(Journalist)

№5 (16), мамыр, 2017 жыл

Тектілік

Сөз ұстасы

Естілер еңкейген сайын еңселене түседі. Белгілі айтыскер ақын, Қазақстанның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, «Құрмет» орденінің иегері Шолпан Қыдырғиязова – еңселі естілер сапынан. Бүгінгі қазақ әйелінің эталоны Шолпан Батырқызының «Менің тәрбие сағатым» атты кітабы – тектілік баяны, саналы ұлт ұрпағын текті сөз арқылы өнегеге баулу еңбегі. Біздіңше, құдайым кеудесінен осыншама тұңғыық ой төккізген Шолпан апамыз – қазақ тарихындағы текті қыздардың жалғасы. Еңбекте автор қысқа сөз арқылы жерлік, елдік мәселелердің басын шалады. Сөйте тұра, бүгінгі ұрпақты сергітеді, серпілтеді.

«Менің тәрбие сағатым» кітапшасы – түйірдей болса да, салмақты ойы бар туынды. Еңбек ақиқатты айтуымен құнды. Ал ақиқатты тек ақылды көздермен ғана көруге болады. Иә, көзбен оқып қана қоятын да сөз бар. Асылы, жаңғырығы жоқ сөздің жақсылығы шамалы. Бұл ретте еңбекке енген сөздер – оқырманын ойландырар ойлы сөздер. Су татитын сөлінен айрылған сөз емес, қуат болып жарытпас қайғырған да сөз емес, ел зердесіне көшкен елеулі сөз. Кейде ең қысқа сөз – мағыналы көзқарас деп жатамыз. Десек те, көзбен айтқанды сөзбен айтқаннан асқан қиын жоқ. Демек, жүздіктің өзінен де көзі қымбат, ақынның сыйлығынан сөзі қымбат, биліктің сөзінен біліктің сөзі қымбат. Атапмыш еңбек – ақылман ақынның, тәжірибелі біліктің қуатты да құнарлы сөзі. Білеріміз, ақын таразысы – әділ таразы. Ақын ақиқат шындықты айнақатесіз деп айтады. Ақын жалған сөйлеген күні ақындықтан қалады. Сондай-ақ, шыншыл қалам шымыр жазады емес пе. Бұл ретте де Шолпан апамыздың ауылына тартпақтамай, бауырына жалтақтамай тура тұжырым жасай білгені қуантады. Сонысымен туындыгер оқырманы алдында биік. Бұл – өркімнің де өз ескерткішін өзінің көзі тірісінде өз қолымен қалайтынына дәлел.

Біздіңше, афоризм – тілсіз тәлімгер. Бұл тұрғыдан келгенде, еңбекке енген Шолпан Батырқызы нақыл сөздері – тұнған қазыналы тұжырымдар. Түсіне білген кісіге тәрбие тәлімінің туындыгері ата баласы емес, адамның баласы болуды қалай айтып, адамдықтың белгісі қасықтап жиналған абыройды шелектеп төкпеу, абыройды сақтау әрі сатпау деп біледі. Ашу үстінде ант жүрмейтінін білсек, ашу тасыса бар ақылдың өзі де төгілерін ескертіп, ашумен аузыңды ашпауды айтады. Түйір нанның тамшылаған термен келерін ескерсек, еңбектің адамның екінші анасы екенін сөздіре келе, тұлпар уақыт еншісіндегі еңбек тоқтықтың, жалқаулық жоқтықтың белгісі екенін баса айтады. Кішкентай тастан қауақтай бас жарыларын ойласақ, түсіне сенбеуді, күшше сенуді айқындап, сабыр санадан, ақыл ауырдан туарын есте ұстауды меңзейді. Басшыға, әкімқарға құлаққағыс ретінде «рухтыңы ұлықта, намыстыңы налыпта, беделдіні биіктет, жігерліні жетекте, қабілеттіні қамқорла, таланттыңы таныт, жасты жасыпта, кісіге емес ісіңе сен» деуі де неткен ғажап! Соңында «діліне діңгек болмаған тіліне тірек болмайды» деп түйеді. «Жақсы келін қызыңдай, жақсы күйеу ұлыңдай» десек, кесір келін атанбауды ескертіп, келіндерге қарата «кесір келін жыбырын, сумаң келін сыбырын қоймас, сабырлы келін сапасын жоймас, дабырлы келін дауға тоймас, біліксіз келін бүлікшіл, міншіл келін сыншыл болады» деп ой тастайды.

Шешен сөйлеу – кісі көркі. Ділмардың сөзі ұстаның бізінен өткір. Шешендік күші шындықта. Ал Шолпан ақынның тілі қылыштан өткір, қылдан нәзік. Орынды айтқан әрбір сөзі орнына қағылған шеге сияқты. Шолпан Батырқызы – аз жазса да саз жазатын жан. Ақын шешен сөйлеу әдебін «ерсілі-қарсылы сөйлеу – алжығандық», «аузына келгенді айта беру – парықсыздық», «ақылдыны жауыз, ақымақты ауыз өлтіреді», «ана тілін білмеген адам – санаға салтын ілмеген адам», «көл-беңдей беру көсемдік емес, сөйлей беру шешендік емес» деп деп шерте айтады.

Кітап авторы сақтықты сұңқардан үйрен дегендей, өзі саққа құдай жақ, сақ жүрсең, сау жүресің дей келе, «тілдімен тіреспе, жетімге жекірме, шынжырлымен шатаспа, қорғансызды қорлама, тасырға тас атпа» деп сақтандыра біледі. «Бата – сөздің анасы» болса, бата дарып, бақ қонғай деп, атаңнан бота қалмасын ,

бата қалғай деп тілей келе, «бата білмейтін атадан, ас қайырап шата артық» дегендей, бата жаттауды ұсынады. Автор ақылң болса, ар сақтауды айтады. Беттің арын белбеуге түйіп алуды ар көреді. Жарлы болсақ та, арлы болуға шақырады. Иә, жігітке жар қымбат, намыс пен ар қымбат.

Туындыгер туған жердің ауасы да шипа боларын меңзеп, «туған жердің туын жықтау» тұрғысындағы қазақтың бала тәрбиесіндегі ұстанымын қасиет тұтады. Жасқа да, жасамысқа да ғұмырлық кредо болар «шындықтан шошынбаймыз, тар жерде тосылмаймыз, орынсыз осылмаймыз, қоқысқа қосылмаймыз, топта тау тасындаймыз, жарқ етсек жасындаймыз, табысқа тасынбаймыз, ашумен ашынбаймыз, ақсисақ қасқырдаймыз, көкірек бастырмаймыз, басынып басқа ұрмаймыз, абырой шаштырмаймыз, салттың сабағымыз, сыбаға табағымыз, қасиет қабағымыз, тәртіптің табанымыз, ақылға жүгінеміз, сыйлассақ үгілеміз, иіліп бүгілеміз, сезімнің самалымыз, қағидат қамалымыз, жақсылық жамалымыз, Алладан амалымыз» деген қағидатты тұжырымдар ұсынады. Бұл ақынның жас ұрпақ бойынан көргісі келер қасиет дарытар қағидаттар шоғыры ғана емес, бұл – Шолпан ақынның өзіндік ұстанымы да. Жақсы әке жаман балаға қырық жылдық ризық боларын айта келе, «әке көрген оқжонар» дейтін қазақпыз ғой, ендеше, ұл-қызымыз әке сыйлай білсе дейді. Тәрбиелі адамның тағалы атпен теңдігін ескерсек, бала тәрбиесі бесіктен деп, бесіксіз үйде береке жоқтығына акцент бере келе, есігіміз бен бесігімізге ұқыпты болуды өтінеді («Бесік – тәрбие, тәртіп, тазалық, төзім, денсаулық, есік – пейіл, мінез, қонақжайлық, салт-дәстүр»). Ақын құдды бір емшідей ашу басу жолдарын да ұсына білген (Оңаша отырып күй тыңдасаң, күйігің басылады, ән асқақ арманға жетелейді, жүрекпен оқысаң, өлең өзектегі өкінішті өшіреді, жыр жан жарасын жазып, сабаңа түсіреді, әңгіме әлеміңді әрлейді). Рас қой, бір жалғаны жоқ.

Парасатты пайым иесі шынайы отбасы құруға кеңесші бола білген (Өйеліңді аяма – аяла, қорлама – қорға, жамандама – амалда, қуартпа – қуант, күйретпе – үйрет, жылатпа – жұбат, ұлытпа – жылыт, есірме – көшір, тартынып тарылма – ағыңнан жарыл). Бір сөзбен әдет туралы өзімізге байқалмайтын әдепсіздікті еске салады (жекіру, лепіру, кекіру, арпылдау, қарқылдау, шалқаю, талтаю, дүңкілдеу, күңкілдеу, жырылдау, мырқылдау). *Қыз тәрбиесіне акцент береді («Қызы үшін қысылмаған әке бақытты, қызы үшін алғыс алған ана бақытты»); «Ерке қыз етегімен ойнайды, есті қыз ертеңін ойлайды»).* Бұл ретте Шолпан ана сөзі айқын естіледі (*Босаға аттауға өзірмісің, қызым? Босаға аттау – бостандықты еркіңмен шектеу, бейнетке беттеу, міндетсу емес, міндет алу, ыңғайсыздану мен ыңғайшылдану, тыным таппау, ешкімнің «жынын» қаппау, тайталаспау, бүгініңді ертең қайта бастау, тіл қатуға тосыла беру, ісіңе іс қосыла беру*). *Ұлдың намысын жона түседі, қайрай түседі (Ұмытпа, ұлым! Сен – қазақсың, ұлтыңның ұлтанысың, салтыңның сұлтанысың, жұртыңның жүрегесің, тіліңнің тірегісің, діліңнің діңгегісің, дініңмен іргелісің. Қазақ деген – бес әріп. Қасиет, айбын, зерде, ар, қанағат! Қасиетіңді қашырмай, айбыныңды азайтпай, зердеңді зерлеп, арыңды аздырмай, қанағатыңды құлыптап бес әріптің ішіне сыйып жүрмейсің).*

Қысқасы, ақын еңбегі арқылы оқырман атаулы көкейіндегі сан сауалға жауап тапқандай. Соның бірі - қалай айту керектігі туралы (Ұрысып айтпа, дұрысын айт. Ісініп айтпа, түсінік айт. Сарқылып айтпа, тартынып айт. Күйініп айтпа, түйінін айт.

Қазына

Асыл әже

Менің әжем Тәнзила Алмағанбетова 1928 жылы Батыс Қазақстан облысы, Жаңақала ауданы, Пятимар ауылында дүниеге келген. Әжем жастайынан қиыншылық көріп, өмірдің талай соқпағынан өткен. Анасынан кішкентайынан айырылып, әке мейірімінде тәрбиеленген. Алайда, 1941 жылы елімізді сұрапыл соғыс жаулап, балаларының тірегі жалғыз басты әке елін жаудан қорғау үшін соғысқа аттанған. 1942

жылы «қара қағаз» келіп, соғыс майданында ерлікпен қаза тапқан. Жетім қалған әжем қайғыға мойын ұсынбай, артынан ерген жалғыз інісін қамқорлығына алған. Қырсық шыр айналдырған әжем көп ұзамай жалғыз інісінен де қапияда көз жазады. Сөйте тұра ол ешқашан өмірден күдерін үзбей, жігерін қайрап, тек алға қадам басады. Күндіз-түні тек өзі үшін ғана емес, өмір мен өлім үшін айқасқан, туған жердің бір уыс топырағын жауға таптатпаған қазақ батырлары үшін де аянбай тер төкті. Ауыр еңбекке ерте араласып, бір түнде бірнеше киім-кешек тігіп, майдан даласына жіберіп отырды. Соғыстың соңғы кезінде асханада аспазшы қызметінен бастап, алғырлық қасиетімен асхана меңгерушісі деңгейіне

көтерілген. Өмір әжеме бір сәт оң көзбен қарап, Қазіолла атаммен жолықтырып, махаббаттары мәуелі бөйтерекке айналып, тамырын тереңге жаяды. Кейіннен атам дүниеден озып, асықтай алты баланың жауапкершілігін арқалап, олардың ел сыйлар азамат атануы жолында бар күшін салады. Әжемнің еңбегі еш кетпей, бүгінде аялап өсірген ұл-қыздары бір-бір үйдің тірегі, отағасы, отанасы болғаны қуантады. Бақандай жиырма төрт немере сүйген оның бойында қазақ әйеліне тән төзімділік, қайсарлық, қайраттылық ұшқыны әлі сақтаулы. Ардақты ана, еңбек ардагері атанып, лайықты еңбектеріне орай бірнеше ордендерінің иегері әжемнің қазір де бір тізе бүгіп, тыным тапқанын көрген емеспін. Таңның атысынан кештің батысына дейін үй шаруасынан босамайтын жеңгеміздің жұмысын жеңілдетіп, немерелеріне арнап түрлі кеудеше, шұлық тігуден айналысады. Қоғамда болып жатқан түрлі мәселелерді газет-журналдардан оқып, ұрпақтарына ақыл-кеңесін айтып, бойына сіңіруден бір жалығар емес. Алтыннан ардақты асыл әжемнің туған күні 9-мамыр Ұлы жеңіспен тұспа-тұс келуі де тегін болмаса керек. Осы қуанышты күнді жанұямызбен асыға күтіп, атап өтеміз. Сексен тоғыз жыл ғұмыр кешкен, өнегелі өмірі талайға үлгі қылып айтарлықтай таңғажайып дана әжемнің барына ерекше шаттанамын, зор мақтан тұтамын. Құдайым сізге мол ғұмыр бергей, ақ әже!

Айдана САҒАТОВА,
№11 Сәкен мектебінің 10 сынып оқушысы

Шамданып айтпа, қамданып айт. Бұқтырып айтпа, ұқтырып айт). Сөйтсек, айта білген, орнын білген еш опынбасы даусыз.

Ақын әдет, әдептілік, мәдениеттілік жөнінде сөз қозғап, «әдепсіз өскен адамнан тәртіппен өскен тал жақсы» дейді. Тілдің қашан да көңіл кілті боларын білсек, ердің өзіне қарамауды, сөзіне қарауды, сөз қадірін білмеген өз қадірін білмейтінін алға ұстайды. Демек, Шолпан Батырқызы - жақсы адам тұлғасындағы ел ырысы, оның сөздері – жанның тынысы. Ақыл сөзі – көпке айтылған ұлағат, кеңес ғана емес, таптырмайтын ем де.

Ақынның өз сөзімен тоқетерін айтсақ, Шолпан Қыдырғиязова – қасқағым өмірдің қағаберісіндегі таспаның жіңішке тіліндей тарамдалған тіршілікте ештеңеге қарамастан өмірді өзінше сүйе білетін жан. Шолпан ақын – қазақтың емен сөзінің иесі. Шолпан сынды шындықты ғана айта алар жаңқа апайымыз барда қазақтың емен сөзі жайқалып өсе бермек. Сәті түсіп тұрғанда Шолпан Батырқызына тілегіміз ретінде қай уақытта да жаңқаларыңызды жинай жүргейсіз, емен сөзіңізді айта бергейсіз, Сізге бір күніңіз мазасыздау мұң сыйласа, жүз күніңіз қуанышпен шаттандырғай, жаныңыз ауырмағай демекпіз.

Абат ҚЫДЫРШАЕВ,
«Махамбет» гуманитарлық зерттеулер институтының директоры, п.ғ.д., профессор

«Журналист» («Journalist») жаршысының жауапты редакторы – **Еркеназ Қалижан** («ФҚТ», Фил – 11 - топ), **Айдана Сағатова, тілші** (№11 Сәкен мектебінің 10 сынып оқушысы). Кеңесшісі – **Гүлден Амангелдіқызы, «Махамбет» гуманитарлық зерттеулер институтының әдіскері**

Рухани жаңғыру

ӨЛКЕ МӘДЕНИЕТІНІҢ ПАНОРАМАСЫ

Қазақ елінің қасиет қонған киелі мекені Түркістан шаһарының орталық көшелерінің біріне «Ақсақал болу – абырой, ардагер болу – мәртебе» деген қағидатты ақыл сөз ілінген. Астары терең, ой салатын ақыли тұжырым. Астары тереңдігі қарт қойнында қалаш боларын білсек, «кәрісі кімнің бар болса, хаты соның қолында», «жақсы адам қартайса, жазып қойған хаттай», яғни, қазына екендігі әркез есте ұстарлық ұстаным. Ақсақалды ел азбасы сөзсіз. Қазақ жаңылса қартынан сұрайтыны әлімсақтан бар. Демек, қарттың жүрген жері береке дейтіміз осы болса керек-ті.

Ой салары қашан да өсетін елдің қарты қазына, өспейтін елдің қарты қазымыр боларын ескерсек, «көр көкірек жігіттен ер көкірек егде артық», «қартайдым деп қайғыруға жол жоқ, жас бала бар артында, жалғызбын деп қайғыруға жол жоқ, жақсылар бар артында», «қартайсаң да өлімді ойлама, еліңді ойла» деген сол. Кәрісі жоқтың жасы дуана болар. «Жас – көрінің көзі, көрі – жастың тезі» дегендей, қария тыңдалмаса, жігіт шыңдалмасы даусыз.

Үлкендер жағы көрілікте ой – у, өмір – су, үміт – бу деп жатса, өлкеміздің ақылғай ақсақалы, ардақты абырой иесі Жайсаң Досболатұлы Ақбай қазақ елінің батыс өңірінің мәдениеті мен өнерінің панорамасы іспетті «Мағмұр сұңғат» жинағын ұсынып отыр. Адамның шер шағы тоқсанның төріндегі толағай ағамызға толымды тартуы үшін ризашылығымыз шексіз.

Бір данышпанның айтқаны бар-ды, барша мәдени-этикалық нормаларды білу арқылы, игеру, меңгеру арқылы күллі әлемді жаулап алуға болар еді деп. Ал мәдениет дегеніміз не? Бір қарағанда аксиомалық ұғым. Мәдениет турасындағы зерттеулер жүргізу барысында байқағанымыз, ең алдымен, көпшілікке ежелден мәлім, бір-бірінен алуан интерпретациялық тұрғыда айырмашылығы бар «мәдениет» ұғымы туралы айқындықтың керектігі. Ғылымда адамзаттың мәдениетке қатынасының кең көлемді жүйесі алға тартылып, онда мәдениетке қатысты теологиялық көзқарастан марксистік көзқарасқа дейінгі, рационалистіктен эмотивистікке дейінгі, технологиялықтан символдыққа дейінгі, жекеліктен субстанциялыққа дейінгі, креативистіктен деструктивистікке дейінгі көзқарастар талқыға салынууда. Нәтижеде мәдениеттанушылар арасында «мәдениет» туралы ортақ тұжырымның жоқтығын аңғарамыз. Бұған мәдениет турасында шамамен бір жүз елу анықтаманың тіркелуі дәлел. Сондай-ақ «мәдениет» ұғымының көп мәнділігі соңғы жылдары жарық көрген мәдениеттің жалпы теориялық мәселелеріне арналған монографиялық еңбектерде де атап көрсетіледі.

Мәдениет турасында пікірлер шоғыры әр алуан. Кейбір зерттеулерге сүйене ой өрсек, мәдениет «қоғам мүшесі ретінде адам баласының бойына құрамына білім, өнер, заң, мораль, салт-дәстүрлерге орайлас қабілет, дағдыларды қамти жинақталған кешен», «адамның өзіндік еркіндікте көрінуіне бірден-бір әсер етуші тіл, өнер, дін, ғылым іспеттес үдеріс, оның алуан қилы сатылары», «адамзат баласының биік өлшемдерді меже тұтып, оларды зерде сүзгісінен өткізе жоғарғы құндылықтарға қол жеткізуі», «материалдық рухани құндылықтардың тұтастығы», «іс-әрекет технологиясы», «адам іс-әрекетінің амалдары», «өмір сүру салтының бағдарламасы», «тығызастаса түйінделген құндылықтар», «қоғамның рухани келбеті», «мәдениеттердің диалогы», «бұрынғы және қазіргі кездегі мәдени құндылықтар ретінде айқындала негізделген адамның шығармашылық іс-әрекеті», «өлеуметтік іс-әрекет барысында адамға тән күш-жігердің қалыптасуы мен дамуына бірден-бір септесер іс-шаралар мен амалдардың жүйесі», «мәдениет руханилық өндіріс жүйесі ретінде өз құрамына рухани құндылықтар мен білім-бағдарларды туындатуды, сақтауды және қолдануды қалайды, ал бұның бәрі қоғам мен адамның рухани өлемінің құрамында қамтылмақ. Ендеше мәдениет іс-әрекеттің мақсат-міндеттері, ереже-үждері және қағидаттары қалыптасатын күллі іс-қимылдың рухани өлшемі іспеттес. Демек, мәдениет дегеніміз – адам өмірінің сан алуан қырын қамтамасыз етуші барлық іс-әрекет жүйесінің алғышарты және құрамдас бөлігі сияқты адамзат іс-қимылының рухани компоненті», «мәдениет адамды қалыптастырушы тұрғысында танылмақ, яғни іс-әрекеттің субъектісін дамыту шарттары, қоғамдық өмірдің түрлі саласындағы адам іс-әрекетінің амалдарына талмыш субъектінің меңгеруінің шарттары ретінде көрінуі», «адам іс-әрекетінің барша салалары арқылы өтетін бірден-бір қайталанбас өзек», «адамды биіктете отырып, оның өміріне құндылық дарытар құрылым», «мәдениеттегі бастысы – материалдық жетістіктер емес, индивидтердің адами биік идеалдарға қол жеткізуі», «адамды өзіндік табиғи шегінен алып шығатын адами дамудың біртұтастығы», «өзіндік жеке жетілу, өзіңді-өзің таныту тұрғысындағы жан-тәнімен жасалған іс-әрекет», «адамның рухани тұрғыдан жетілу шарттары ретіндегі жүйе, адам баласының бірден-бір ұмтылар жарқын да таза, абсолютті идеалды тұрғыдан жетілуі», «мәдениет – қоғамдық-тарихи дамудың жай ғана үрлеп қойған қорабы емес, қайта оның ішкі жұмыс жасаушы компоненті және бірден-бір бөлінбес алғышарты, адам өмір сүруінің нағыз сапалық қажеттілігі», «мәдениет дегеніміз

– адамның шынайылық, әдемілік және ізгілік заңдылықтары бойынша өзіне де, өзгелерге де байланысты шығармашылық іс-әрекеті, бағалаушылық қарым-қатынасы»...

Қысқасы, «мәдениет» турасындағы түрлі көзқарастарға зер сала қарасақ, жоғарыда түйінделген мәдениеттанушы ғалымдардың ұстанымдарын бір-біріне мүлдем кереғар, келіспестей тұжырымдар деуге келмейді. Зерттеушілердің мәселенің қай аспектісіне басымдық беруіне қарап, ұсынылған анықтамаларды жалпылама тұрғыда бірер құрылымдық нұсқаларға топтауға әбден болар еді. Жинақтай айтсақ, мәдениет дегеніміз – рухани әрі материалдық тұрғыдағы құндылықтарды туындату және соған қол жеткізу бағытындағы адамның шығармашылық іс-әрекеті. Нәтижеде адам жеке тұлға ретінде де, сондай-ақ ешкімге ұқсас, қайталанбас индивид ретінде де өзіндік ашылу, толымды тұрғыда қалыптасу, шымырлана беку үдерістерін бастан кешеді. Ал бұлайша өрілген тұжырым мәдениетті феномен ретінде біртұтас ерекше құбылыс тұрғысында түсінуге жетелейді. Мәдениетті осылайша қабылдаудың тағы бір қыры – мәдениеттің тұңғық мәні адам іс-әрекеті арқылы ғана ашылатын оның философиялық-антропологиялық түсінік ретінде тұжырымдалуы. Яғни, мәдениет – адам дамуының, оның жеке тұлға және индивид ретінде өзінше қалыптасуының, оның қабілет-қарымының, білім-дағдыларының ашылуы мен жетіле түсуінің тиімді алғышарты.

Мәдениетті философиялық-антропологиялық тұрғыда талдау оны феномен ретінде танудың өзіндік белгілерін (мәдениеттің адамның ішкі жан-дүниесіне тән екендігі, соның негізінде адамның ішкі сарайы айқындалатындығы; мәдениеттің толғаныс актілерінде туындайтындығы; диалог үстінде туындап, жүзеге асатындығы; өте жоғары, биік құндылықтар екендігі; жоғары да биік құндылық ретінде кез келген тәжірибеде көрінетіндігі; өзіндік тылсым құпия мәнге ие екендігі, ал адамдар оларды тану, ашу арқылы дамып, жетілетіндігі) айқындауға мүмкіндік туғызады. Ал мәдениет турасындағы бұл белгілер адам ұғымын біртұтас жүйе қалпында танытады. Адам өзінің біртұтастығын мейлінше толық әрі терең тұрғыда тек шығармашылық іс-әрекет үрдісінде ғана, құндылықтарды туындатуда, нақтылап анықтауда ғана, яғни мәдениет кеңістігінде ғана ашып көрсете алады. Бұл айтылғандарға қоса Жайсаң Досболатұлы аталмыш еңбекте: «Мәдениет – табиғаттың құрамдас бөлігі, табиғи эволюцияның заңды жағдайы, тәрбие, тәжірибе жиынтығы, ұрпақтар сабақтас тығының аса күшті құралы», - деп шегелейді.

Жайсаң Досболатұлының өмір жолы, қызмет бабы түгелдей адами руханиятқа, ағарту және мәдениет саласына, ұрпақ тәрбиесіне арналған. Олай болса, өлкетанушы-тарихшы ғалымның мәдениет, өнер, оларды жасаушылар жөніндегі ойларын жинақтап, қағазға түсіру жөніндегі шешімі құптарлық. Нәтижеде Жайсаң Ақбай мәдениет, өнер қайраткерлерінің асыл мұрасына көз жүгіртіп, олардың сан сырлы туындыларының, өнер-өрнектерінің халық жадында сақталуын көздеп, қазіргі және келешек ұрпақтың қатеріне ұсынуды мақсат еткен. Бұған дәлел – аталмыш жинақтың «Өркениетке мәдениет арқылы жетеміз», «Қазақтың ұлттық мәдениеті», «Өткеннің іргелі ғибратты тағылымдары», «Өнер әлемі», «Әдебиеттану. Қазақ әдебиеті», «Батыс Қазақстан өңірінің мәдени - рухани өнер кеңістігі», «Батыс Қазақстан өңірінің әдебиеті», «Батыс Қазақстан облысы мәдениетінің дамуы туралы аналитикалық анықтама (1991-2016 жылдары)», «Атырау облысының мәдениеті мен өнері», «Ақтөбе облысының мәдениеті, өнері», «Маңғыстау облысының мәдениеті, өнері», «Есімдері жадымызда, өнерлері жүрегімізде», «Культура и искусство - средство единения людей» сынды бөлімдерге жіктеле ұсынылуы.

Жайсаң Ақбай еңбегі – Қазақ елінің батыс бөлігі мәдениеті мен өнерінің тағылымды фрагменттері, төлімді этюдтері. Еңбек

«Махамбет дауысы» жаршысының жауапты редакторы – Балдырған Ағатаева («ҚТӘ», 02302-топ), тілшісі – Әселханым Ғайнеден («ФҚТ», Фил-13-топ). Кеңесшісі – Гүлден Амангелдіқызы, «Махамбет» гуманитарлық зерттеулер институтының әдіскері.

Рух

Семсер ақын

Бойға жиған батылдың нәрімен,
Ерлік даңқы жеткен бізге үзілмей.
Ел намысын биік қойған бәрінен,
Өр бейнесі өткір пышақ жүзіндей.

Кеудесінен мол мұрасын төгіліп,
Ұрпағына қалдырмаған жат үлгі.
Ереуілде жазған шыншыл, өмірлік
Жырларынан тану керек ақыңды.

Шыдай алмай езігісіне Жөңгірдің,
Жан сарайын халық кегі көрнеді.
Қасиетіне басын иіп Төңгірдің,
Талайларды семсерімен сермеді.

Халық үшін қан майданда таласты,
Қаһарланып арыстандай ақырған.
Дара тұлға, ақын ұлы алаштың,
Айналайын тарих сүйген батырдан.

Құт даруын қалап қазақ жеріне,
Сертін ұлттың жүрегіне сақтады.
Қосшы болып Исатайдай серіге,
Үкілеген ел үмітін ақтады.

Ұғындырған рухыңды, сырыңды,
Күйлеріңмен ғасыр мұңын таныттың.
Құлатпаймыз көкке тіккен туыңды,
Қаһарманы құдіретті халықтың!

Балдырған АҒАТАЕВА,
02302-топ ("ФҚТ")

– Елбасының «Бопашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласына үн қосқан құнды дүние.

Жайсаң Ақбай қағидаты - мәдениет пен өнерді ұлттың генетикалық коды ретінде тану. Автор: «Мәдени іргетасымызды нықтауда мәдени элементтерді бір-бірімен қосып, бірін-бірі толықтырып, нәр беріп тұруын қалыптастыру – кезек күттірмейтін іс. Экономикалық жетістіктермен қоса мәдени дамудағы табыстарға қол жеткізіп, елімізді мәдениеті, өнері дамыған елге айналдыру - аса маңызды шарт», - дей келе: «Мәдениет - аса қуатты күш. Адам күшке сүйеніп күшті бола алмайды, тек мәдениетке сүйеніп күшті бола алады. Мәдениет атыс - шабыссыз төңкеріс жасай алады. Мәдени төңкеріс барынша әсерлі, оның күш - қуаты саясаттан өлдеқайда басымырақ. Мәдени ауыс-түйістер нәтижесі ұзаққа іргелі негізде жүзеге асады. Сондықтан да қандай да қоғам болмасын, өз тағдырының ең жауапты кездерінде, мәдениетке айрықша көңіл бөліп, ерекше маңыз берген», - деп тұжырым жасайды.

Байқарымыз, жинақтың мазмұнында бастан-аяқ ерекше орын алған үрдіс – ата-бабаларымыздың рухани құндылықтарын сақтау мәселесі. Демек, бұған байланысты жауапкершілікті күшейтуге тиіспіз, рухани - мәдени құндылықтар уақыт өте қажетті «формулаларға» айналып, елді әлемге танытуда қызмет етер әсерлі күшке айналатындығын ескеру қажет. Бұл ретте ұсынылып отырған еңбек авторының түйінді тұжырымы Қазақ елінің жасампаз тұлғаларына, ғалымдарына еселей қамқорлық көрсету арқылы Қазақстанды мәдениетті елге айналдыруды зайырлы биліктің зор міндеті екенін баса аңғартуы қуантады.

Абат ҚЫДЫРШАЕВ,
«Махамбет» гуманитарлық зерттеулер
институтының директоры, п.ғ.д., профессор

Студенттік көктем аясында

Биылғы жыл Алаш Орда үкіметінің 100 жылдығы мен М. Өтемісов атындағы БҚМУ-дың 85 жылдығына орай дәстүрлі «БҚМУ көктемі-2017» фестивалі болып өтті. Студенттік көктем Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың Жолдауын жүзеге асыру, таланттарды анықтау, қатыстыру, дамыту мақсатында БҚМУ студенттері кәсіподақ ұйымының қолдауымен, ректорат және тәрбие бөлімінің ұйымдастыруымен өтті.

Кеште «БҚМУ көктемі-2016» лауреаттары да өнер көрсетті.

Сайыс төрайымы мәдени-демалыс

жұмысының жетекшісі - Эннака Самиғоллақызы Бактығалиева болды. Биылғы өнер додасына ерекше жанр түрі- көлеңкелі театр мен сөзге

жүйрік, шешен жандарды анықтау мақсатында «ақындар мұшайрасы» кіріктірілген. Студенттердің көбі өнер мамандығында

оқымаса да, өз таланттарымен көрерменді тәнті етті.

Бұл сайыста жеңіске жеткендер «Шабыт», «На Николаевской» және т.б. облыстық, республикалық, халықаралық конкурстарға жолдама алады.

«БҚМУ көктемі» мерекесі жыл сайын университетімізде дәстүрлі түрде жоғары дәрежеде ұйымдастырылады, биыл да бұл фестивалге 6 факультет қатысып, 11 аталым бойынша өз өнерлерін ортаға салды. Танылмаған таланттар танылып, тың идеяларды тамашалап, рухани байыдық десек те болады. Фестивальді жоғары деңгейде өткізу үшін университетіміздің ректоры Асхат Сәлімұлы Иманғалиевке және университет ректоратына, студенттік өзін-өзі басқару ұйымының мүшелеріне барша студенттер атынан алғысымыз шексіз. Соның дәлеліндей, университет ректоры А.С.Иманғалиевке «Студенттік көктем - 2017» фестивалін өткізуге қосқан зор үлесі үшін Орал қаласының әкімі Нариман Төреғалиевтің Алғыс хаты мен «Білім. Туризм. Интеграция» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияны ұйымдастыруға қолдау көрсеткені үшін Батыс Қазақстан облыстық балалар-жасөспірімдер туризм және экология орталығының директоры В.П.Фоминнің Алғыс хаты табыс етілді.

Іс-шара қорытындысы бойынша қатысушылар дипломдармен және бағалы сыйлықтармен марапатталады.

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің командасына Орал қаласының жоғары оқу орындарының арасындағы «Студенттік көктем - 2017» фестивалі жеңімпазының дипломы табыс етілді.

Сая ДҮЙСЕНБАЙ

«Мәңгілік ел жастары - индустрияға!» -

«Серпін» әлеуметтік жобасы студенттерінің І республикалық форумы

«Мәңгілік ел жастары-индустрияға!»- «Серпін» әлеуметтік жобасы қарқынды түрде жұмыс жасап келеді. Бұл сөзіміз дәлелі: алғаш рет ұлылардың кіндік қаны тамған жерде, құтты тұғырға айналған мекенде, яғни Семей қаласында, І республикалық форум өткізілді.

«Асыл сөзді іздесең, Абайды оқы, ерінбе», - деп Сұлтанмахмұт айтқандай, ұлы Абайдан қалған мұрасымен қазақ еліне танымал болған Семей өңірі- Алаш үшін ардақты мекен. Киелі мекен Семей қаласында, Қазақ инновациялық гуманитарлық заң университетінде, 20 сәуір күні басталған «Мәңгілік ел жастары - индустрияға!» - «Серпін» әлеуметтік жобасына қатысушы жастардың І республикалық форумы Серпін жобасын жетілдіруге байланысты пікір алмасуға, тәжірибе бөлісуге оңтайлы алаң екендігін дәлелдеді. Елімізде оздырылып жатқан республикалық форумның алғашқы күні көне шаһар Семей қаласының тарихи орындары мен көрікті жерлеріне саяхаттан басталды.

Талай бұлбұлдар мен дүлдүлдердің қоныс тепкен мекенінде Серпін жастары тарихи орындарымен, көрікті жерлерімен, аспалы көпірге негіз болған Ертіс өзені арқылы өтетін көпірдің ғимаратымен таныстырылды. Қалаға сән беріп, ажарын ашып тұрған бірден-бір сәулетті мекен де - осы жер. Студент жастардың сапары одан әрі тарихы мол көрікті орындармен жалғасын тапты. Қазақтың дана, дара тұлғаларының құрметіне қойылған ескеркіштермен таныстырылды. Атап айтатын болсам, қазақтың ұлы ақыны А.Құнанбаевтың музейімен, туған ауылымен, оның немере інісі Ш.Құдайбердиевтің ескерткішімен, қазақтың біртуар дара жазушысы М.Өуезовтің құрметіне қойылған ескеркішпен, балалық шағындағы балдәурен күндерін өткізген ауылын аралады. Одан әрі талай жастың махаббатына себеп болған, ғашықтардың нышанына айналған киелі «Еңлік-Кебек» кесенесіне ат басын бұрды. Жолға шыққан жолаушы студенттердің алған әсерлерін сөзбен жеткізе алмаған жерлердің бірі «Күшікбай» бұлағынан дәм татқан сәт еді. Осылайша, бірқатар белсенді Серпін студенттері ұлылар мекеніне тағзым етіп,

жобаның алға өрлеуіне жоспар құрып қайтты. Даналардың көзі тірісінде қолданған дүниелерін көзбен көріп, қолмен ұстап, халқымыздың тарихына бас иіп, еліміздің түкпір-түкпірінен жиналған форумға қатысушылар алған керемет әсерлерін, жаңа ойлары мен сезімдерін жасырмады.

21 сәуір күні Форум жұмысы бұқаралық ақпарат құралдары өкілдерімен кездесуден басталды. Жобаның жаңа бағыттары, жобаны тиімді ұйымдастыру, жоба аясында білім алушыларды еңбекке орналастыру, тәжірибе алмасу тақырыптарында сұрақтар қойылды, жақсы пікірлер, нақты жауаптар берілді. ҚР Білім және ғылым вице-министрі Э. А. Суханбердиева, Семей қаласының әкімі Е. А. Бидахметұлы, «Халықаралық бағдарламалар орталығы» АҚ вице-президенті Т. Т. Асқаров, Қазақ инновациялық гуманитарлық-заң университетінің ректоры Ш.А. Құрманбаева құттықтау сөздерін айтып, баспасөз брифингін өткізілді. Брифинг барысында «Мәңгілік ел жастары - индустрияға!» - «Серпін» әлеуметтік жобасының іске асырылуы, жоба арқылы ұлттық біргейлікті жүзеге асыру, кәсіби еңбекке ұмтылу - жастардың жаһандық қабілеттілігінің белгісі жайында баяндамалар жасалып, қатысушылардың арасында кең көлемде талқыланды. Форумның басты мақсаты - әлеуметтік жұмыс берушілерді тарту, демек, Серпін жобасы бойынша білім алушы жастарды еңбекке орналастыру мәселесін талқылау. Бұл бас қосулардан кейін, өнер қайраткерлері, беделді қоғам мүшелері, Серпін еріпестері қонақжай шаңырақта бас қосты. Мағжан сенген қазақ жастарына серпіліс берген «Серпін» жобасының ғұмыры ұзақ болғай!

Мен М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 2-курс студенті - Рахметов Бауыржан. Семей қаласында өткен «Серпін» әлеуметтік жобасы студенттері

І республикалық форумна қатысып қайттым. Форум «Алаш ардақтыларының жүріп өткен сара жолымен» жүруден басталып, ректордың қабылдауы, студенттік басқосулармен өз жалғасын тапты. Осынау руханият ордасында, ежелгі қалада форумның биылғы жылы алғаш рет өткізілуі де тегін емес. Өйткені, биылғы жылы алаш қайраткерлеріне 100 жыл толып отыр. Жалпы Семей қаласы - нағыз мықтылар табан тіреген мекен. Бұлай деуіме себеп -А.Құнанбаев, М.Өуезов, Қ.Сәтбаев, Ш.Уәлиханов, Ә.Марғұлан, Ә.Бөкейханов секілді қайраткерлеріміздің мекен еткен аймағы. Біз аты аталған тұлғалардың туған жерлерімен, кітапханаларымен, зертханалық жұмыстарымен, қарашаңырақтарымен таныстық. «Еңлік-Кебек» пьесасының шығу тарихымен жақынырақ танысып, тарихи оқиға болған мекенде болып, бір сәт сол оқиға көз алдымыздан өткендей әсер алып қайттық. Кейіпкерлердің құрметіне қойылған ескерткіш қызыл күрең, ақшыл сары түстермен безендірілген. Маңдайшасында «Еңлік-Кебек» деп ғашықтардың аты көркемделіп жазылған. Айта кетейін, пьеса алғаш рет осы маңда, Ералы жазығындағы киіз үйде, сахналанған. Кездесуде есте қалған ерекше ауыз толтырып айтуға келетін дүниелердің бірі-Серпін аллеясын шетен ағаштарымен өз қолымызбен отырғыздық.

Мұндағы мақсат -достығымыз мәңгі болсын деген ниетпен жасалған жұмыс. Осылайша, Шыңғыс тауының бөктеріндегі экскурсиямызды ұлылар мекеніне тағзым етіп, тарихи-мәдени дүниетанымымызды кеңейтіп төмамдадық. Форумнан алған әсер өте тамаша. Жобаның жаңа бағыттары мен тың идеялары одан әрі серпіндіктерге шабыт сыйлады. Форумға ҚР Білім

және ғылым вице-министрі-Э.А.Суханбердиева, Семей қаласының әкімі-Е.А.Бидахметұлы, «Халықаралық бағдарламалар орталығы» АҚ вице-министрі-Т.Т.Асқаров, Қазақ инновациялық гуманитарлық-заң университетінің ректоры-Ш.А.Құрманбаева қатысып, өз ойларын білдіріп, студент жастарға жүрек жарды ақ лебіздерін жолдап, қатысушылардың арасында жастардың мәселесін ауқымды көлемде талқылап өтті. Қазіргі таңда бағдарлама -халықтың сұранысына ие бағдарламалардың бірі. Жастар жағынан болсын, аға буын өкілдерінің тарапынан болсын қолдау тауып отыр. Мемлекет білім алушы жастарға барлық жағдайды жасап келеді. Оны әрі қарай дамыту да, өрісімізді кеңейту де өз қолымызда. Бүгінгі таңда Польша мемлекетінде академиялық ұтқырлықпен 22 студент 6 айға оқуын жалғастыруда. Форумға қатысушыларға шет елде білім алып жатқан серпін студенттері ақжолтай сәлемдерін жолдап, серпіннің кең самғауына тілектерін білдірді. Баршамызға аян биыл серпін бағдарламасына 3 жыл толып отыр. Осы орайда, ұядан алғаш түлеп ұшқан қырандарымызға қанаттарың талмасын дей келе, енді ұшқалы жатқан өрендерімізге жауапты жобаның жауапкершілігін сезініп, қоғамға жаңа тың идеялармен серпіліс еңгізейік демекпін.

Айдана ӘБДІХАН,
«Қазақ тілі мен әдебиеті»
мамандығының 1-курс студенті,
Жанерке ТАПАЕВА,
психолог

ҚОЛЖАЗБАЛАР АВТОРЛАРЫНА КЕРІ ҚАЙТАРЫЛМАЙДЫ. ДЕРЕКТЕРДІҢ ДӘЛДІГІҮШІН АВТОР ЖАУАПТЫ. ЖАРИЯЛАНЫМ АВТОРЛАРЫНЫҢ ПІКІРЛЕРІ РЕДАКЦИЯ КӨЗҚАРАСЫН БІЛДІРМЕЙДІ.

МЕНШІК ИЕСІ:

**Махамбет Өтемісов атындағы
Батыс Қазақстан мемлекеттік
университеті.**
Газет айына бір рет шығады.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 14.06.1995ж. тіркеліп, тіркеу туралы нөмірі №11390-Г куәлігі берілген.
ҚР Байланыс және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінің келісімімен мерзімді баспасөз басшылардың және (немесе) ақпарат агенттіктерінің 10.12.2012ж. қайта есепке алу туралы №13213-Г куәлігі берілген.
Таралымы 800.

РЕДАКТОР:

Марта Орынбасаровна ДЖУМАГАЛИЕВА

ТИПШІПЕР: Сая ДҮЙСЕНБАЙ,

Айша КЕМЕШОВА, Аққенже БЕРКЕНОВА

Корректор: Ақзия Адилевна НИЯЗГАЛИЕВА

БЕТ ҚҰРУШЫ & ДИЗАЙН:

Асель АБДУЛЛИНА

ФОТОСУРЕТ:

Рафхат ХАЛЛЕЛОВ, Оқу теледидары және графикалық жобалау зертханасы

Газет Редакциялық баспа орталығында теріліп, беттелді.
«Полиграфсервис» ЖШС баспаханасында басылды.
Мекен жайы: Орал қаласы, Л.Толстой көшесі, 27/3.
Тел.:50-41-46

Мекен-жайымыз: 090006, Орал қ., Достық даңғылы, 162, тел.: 50-94-45. Біздің сайт: www.wksu.kz, e-mail: orken@wksu.kz